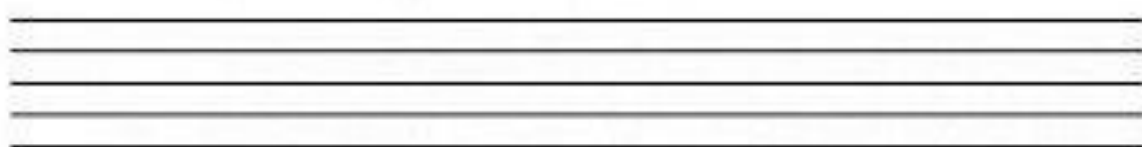
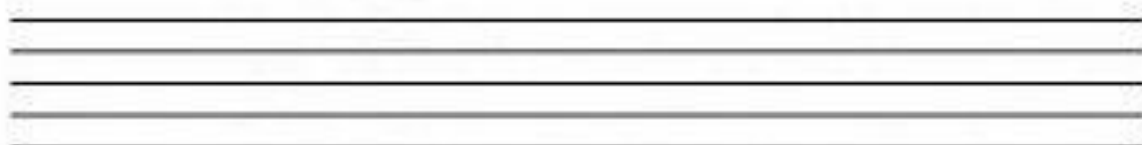
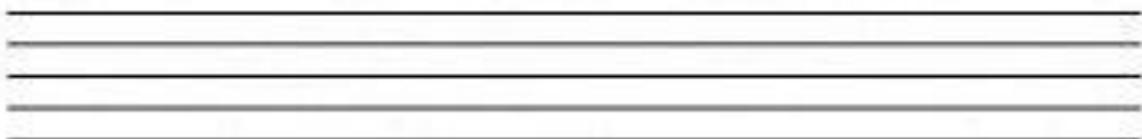
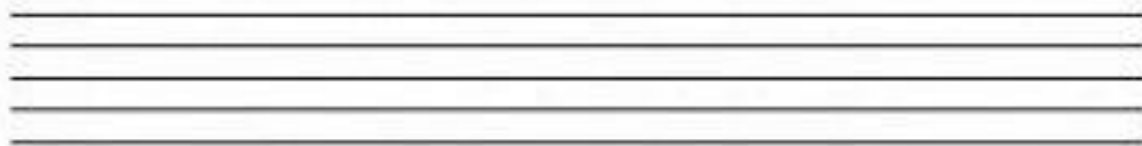

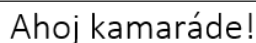
NOTOVÁ OSNOVA

KŘÍŽEK:

BÉČKO:

ODRÁŽKA:

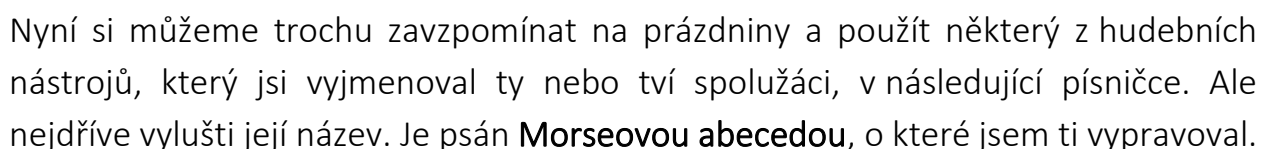
V oddíle nás bylo celkem a naše vedoucí byla perfektní. Jednou jsme běželi závody v lese a já uviděl dlouhatánského ! Tak mě to vyděsilo, že jsem utíkal z lesa jak splašený, až jsem ztratil .

Každý večer býval táborák nebo . Jeden vedoucí si k táboráku donesl i svou vlastní , to bylo docela legrační. Já bych si u táborového ohně představoval jiné hudební nástroje, co myslíš ty?

Naučil jsem se i Morseovu . Znáš ji?

Tak se měj moc krásně!

Houslik

Pokud jsi v nesnázích, pomůže ti tato abeceda jako nápověda. Ale být tebou, pořádně se ji naučím, budeme ji v tomto školním roce ještě potřebovat.

$$- \cdot^{\vee} - \cdot | \cdot | \cdot - \cdot | \dots - \cdot | \cdot - \cdot | \cdot ' - \cdot | \quad \cdot^{\vee} \cdot | \cdot | - \cdot - \cdot | \cdot - \cdot |$$

A	. –	akát	M	– –	máva
B	– . . .	blýskavice	N	– .	nástup
C	– . – .	cílovníci	O	– – –	ó náš pán
D	– . .	dálava	P	. – – .	papírníci
E	.	erb	Q	– – . –	kvílí orkán
F	. . – .	Filipíny	R	. – .	rarášek
G	– – .	Grónská zem	S	. . .	sobota
H		hrachovina	T	–	trám
CH	– – – –	chléb nám dává	U	. . –	učení
I	. .	ibis	V	. . . –	vyučení
J	. – – –	jasmín bílý	W	. – –	vagón klád
K	– . –	krákorá	X	– . . –	Xénokratés
L	. – . .	lupíneček	Y	– . – –	ý se ztrácí
			Z	– – . .	známá žena

Americká lidová

text Ivo Fischer

Moderato D D7 G

Hlas
1. Pod tou ská - lou, kde proud ře - ky sy - čí a kde

Flétna

Rumba koule

Bonga

3 D H7 Em A7 D D7

Hl.
ční čer - ve - ný ka - me ní, ži - je ten co mi jen srd - ce

Fl.

R. koule.

Bo.

6 G D A7 D

Hl.
ni - čí, to - ho já rá - da mám kzbíláz - ně - ní.

Fl.

R. koule.

Bo.

2. Vím, že lásku jak trám lehce slíbí,
já ho znám, srdce má dřavý,
ale já ho chci mít, mně se líbí,
bez něj žít už mě dál nebaví.

3. Často k nám jezdívá s kytkou růží
nejhezčí z kovbojů v okolí.
Vestu má ušitou z hadích kůží,
bitej pás, na něm pár pistolí.

4. Hned se ptá, jak se mám, jak se daří,
a kdy prý mu to svý srdce dám?
Na to já odpovím, že čas maří,
srdce blíž Červený řeky mám.

5. Když je tma a jdu spát, noc je černá,
hlavu mám bolavou závratí,
ale já přesto dál budu věrná,
dokud sám se zas k nám nevrátí.

Pokus se, pomocí šipek, vyluštit hudební šifru, a tím i téma dnešní hodiny.

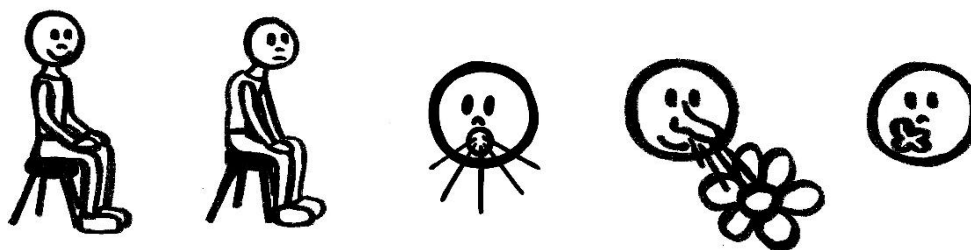
→↓→→↓←←←↓→→→→

→H	L	M	B	Ž
R	A	S	O	P
Y	H	É	V	Ř
G	I	E	N	Y

Tedy dnes se budeme věnovat pravidlům -----.

Pojďme si tedy osvojit správné návyky při zpěvu. Napadají tě nějaké, které bychom si mohli rovnou zkusit? Inspiruj se obrázky.

1. DRŽENÍ TĚLA

- Znáš jednu z nejznámějších dřevěných loutek – Hurvínka? Představ si, že jsi také taková loutka a na tvém temeni a rukou je provázek, který tě zvedá nahoru. Náhle se lanko povolí. Co se stane s loutkou? *Zkus si to.*
- Nyní ti někdo lanko opět upevnil a ty si můžeš narovnat záda, ramena i hlavu. Ale přece nebudeme celou hodinu stát. Můžeš se samozřejmě posadit, ale pokus se o **vzpřímený a přirozený posed** s uvolněnými rameny.

2. DÝCHÁNÍ

- Při zpívání se budeme **nadechovat** na začátku písně **nosem**. Ale nechceme přece jen vdechnout všechen kyslík na zemi, takže pozor na zvedání ramen!
- Představ si, že vidíš louku plnou kytiček a snažíš se vybrat tu správnou, která by ti nejvíce voněla. Jak to uděláš? Přivoníš si k jedné... druhé... až vybereš tu nejlepší. *Zkus si to.*

3. TVOŘENÍ TÓNU

- Pro správnou intonaci je nejlepší, když si nejprve tón **představíš**. Poté uvolníš bradu, jak kdyby sis chtěl zívnout, a můžeš začít zpívat. Ale pozor! Hlasivky jsou sval jako každý jiný. Takže se je nesnaž nijak přetížít a zbytečně nekřič.

4. HLASOVÁ CVIČENÍ

- Tato cvičení děláme především proto, abychom se naučili správně tvořit tón. A také proto, abychom hlasivky „rozcvičili“. Pojd' si zkusit některá cvičení spolu.

5. ARTIKULACE

- Při zpívání by sis také měl dát pozor na **správnou výslovnost**. Chceš přece, aby ti bylo rozumět.
- Zvládl bys svým spolužákům zazpívat němou písničku a dbát přitom na opravdu důkladnou artikulaci? *Zkus to.*

- Teď bychom mohli zkusit nějaký **jazykolam**. Ale víš co? Zazpíváme si rovnou celou písničku s jazykolamy! **STRČ PRST SKRZ KRK!**

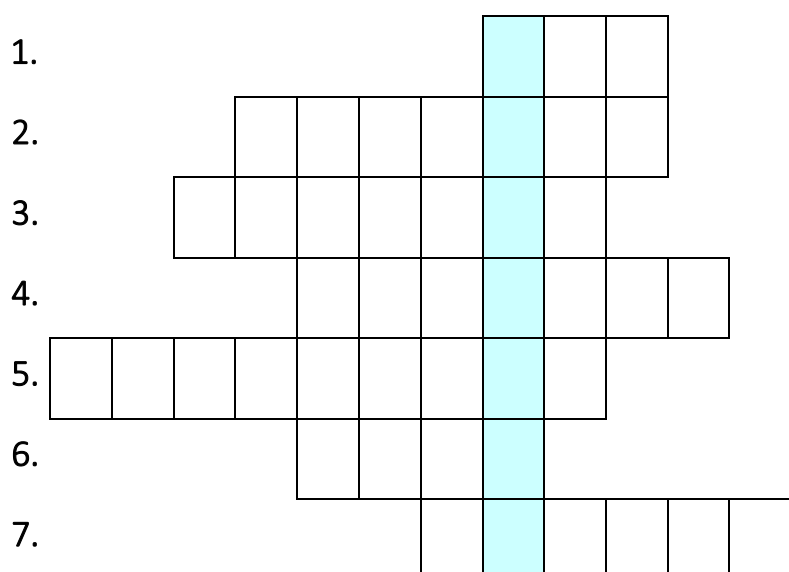
6. HLASOVÁ HYGIENA

- Zpíváme s dobrou náladou a úsměvem (pokud si to charakter písničky nežadá jinak).
- Před zpěvem si zbytečně neodkašláváme naprázdno, namáhá se tím hrtan.
- Zpíváme ve vyvětrané a nepřetopené místnosti.

- Nezpíváme proti větru nebo při fyzické námaze.
- Zpíváme-li po ránu, musíme se důkladně rozezpívat.
- Nepřetěžujeme hlas, vyvarujeme se křiku, nepřepínáme rozsah hlasu.
- V chladném počasí dýcháme nosem.
- Nezpíváme při nachlazení, po nemoci hlas šetříme.
- Pokud se nám přece jen přihodí hlasová porucha, navštívíme doktora, kterému se říká: _ _ _ _ _

Koho navštívíme? Jak se říká doktorovi, který se zabývá poruchami a vadami hlasu, řeči a sluchu? To se dozvíte po vyluštění následující křížovky.

1. První značené předznamenaní (křížek).
2. Pro posílení a rozezpívání hlasivek využíváme cvičení.
3. Správné je základ pro práci s dechem.
4. Hlasová určuje, jakým způsobem bychom měli hlas používat.
5. Artikulační cvičení, která nám doslova „lámou jazyk“ nazýváme:
6. Pomocné slovo pro písmeno A, které se v Morseovce značí . – , je:
7. Při zpěvu musíme dbát na správné těla, které ovlivňuje nejen správné dýchání a tvoření tónu, ale má význam i estetický.

Doufám, že sis odnesl z dnešní hodiny nejen spoustu zajímavých informací, ale hlavně zábavy. A ode dneška už budeš při zpívání myslet na to, jak nejlépe a především správně můžeš zacházet se svým hlasem.

PRACOVNÍ LIST

Nejprve musíme zjistit, jaké je téma dnešní hodiny. Já jsem si pro tebe připravil matematickou hádanku. **Vypočítej** následující příklady v rámečcích a **seřaď výsledky** od nejmenšího po největší.

$$(500 \cdot 400) : 100 =$$

OKN

$$6\,000 + 600 + 60 + 6 =$$

O

$$9\,057$$

$$- 3\,752$$

Í D

$$-83 \cdot 93 \cdot 29 \cdot 0 =$$

BA

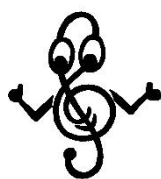
$$(2\,090 + 3\,625) : 9 =$$

R

$$325\,047$$

$$\cdot 46$$

BA

Výborně! Společně jsme si zopakovali pár příkladů a ty už konečně víš, čemu budeme dnes věnovat naši pozornost. Dokázal bys odhadnout, o jakém století je řeč? *Dám ti nápovědu.* Podívej se na **obrázek** a popiš, jaká byla ve jmenované době **móda**.

Dámy:

Pánové:

Tvůj odhad století:

Správná odpověď:

Nyní si dopřejeme trochu zaslouženého odpočinku. Zaspíváme si píseň od **Richarda Müllera** s názvem **Baroko**. Pozorně poslouvej a zaškrtni v textu jméno významného dánského astronoma a astrologa.

1. Schoulené holky spí nahé
u hrobu Tycha de Brahe.
Z kamene oživlá světice
pozvedá monstranci měsíce.

Taková zář je jen jedna,
odtud až do nedohledna.
No a z něj daleko široko
proudem se rozlévá baroko.

2. Andělé, odhalte tváře!
Pro slepé harmonikáře,
které jsem čekal a nepropás',
důvěrně známý je každý z vás.

Jste-li tak důvěrní známí,
pojdte a zpívejte s námi.
My dole, vy zase vysoko.
O tom, jak mocné je baroko.

3. Sedlejme koně a vzhůru!
Zaplašme zlou denní můru,
která nám sežrala století.
Zpěnění hřebci se rozletí.

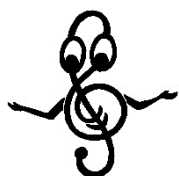
V tuto noc lámání kostí
chytrácké malověrnosti.
Sražme tu bestii hluboko,
tak, jak to umí jen baroko.

4. Dnes je dnes, ale co zítra?
Zbyde tu zázračná mitra?
Komu dá svou hlavu do klína
ryzáček Svatého Martina?

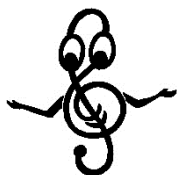
Ref.: Zem, která nemá své nebe,
ztratila všechno - i sebe.
Zarůstá pastvou jen pro oko.
Proč jsi tak vzdálené, v perutích oděné,
baroko?

Do příští hodiny zkus najít, kdo byl a co dokázal astrolog a astronom zmíněný v písni. Jak znělo jeho jméno?

Nyní si zahrajeme hru. Znáš Bingo? *Zapiš si libovolně do políček následující informace* o velmi známém barokní skladateli: **ke konci života oslepl, zkomponoval Braniborské koncerty, narodil se roku 1685, narodil se v Eisenachu, ve Výmarnu pracoval jako varhaník a zpěvák, dožil se 65 let, měl dvacet dětí, nenapsal žádnou operu, dvakrát se oženil**

Uslyšíš životní příběh slavného **barokního skladatele**. Tvým úkolem bude pozorně poslouchat a kdykoliv bude zmíněna konkrétní informace, zaškrtněš ji v políčku křížkem. Až budeš mít **tři křížky** vodorovně, svisle nebo v úhlopříčce, zavoláš: **Bingo!**

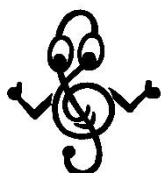
Poslechni si jednu z nejznámějších a nejpopulárnějších skladeb od Johanna Sebastiana Bacha: **Toccata a fuga d-moll**.

Ted' mi řekni, zvládl bys určit, jestli slyšíš v ukázce jen lidské hlasy (= vokály), jen hudební nástroje (= instrumenty), nebo lidské hlasy i nástroje zároveň?

Jedná se tedy o dílo vokální, instrumentální, nebo vokálně-instrumentální?

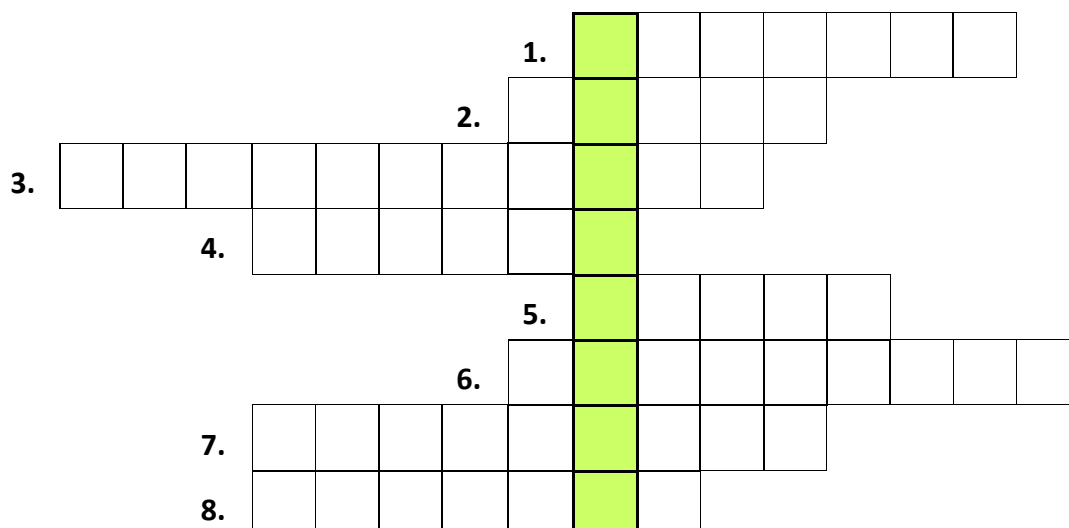
Poslouchal jsi pozorně? Jaké hudební nástroje jsme mohli zaslechnout? Do které kategorie hudebních nástrojů bys je zařadil?

Pustte si nyní video, které vám přiblíží barokní dobu po skončení třicetileté války. *Pozorně poslouchej a snaž si zapamatovat co nejvíce informací.*

Vyluštit křížovku pro tebe nyní už jistě nebude problém. Po vyřešení **tajenky** se dozvíš, co bylo v daném **uměleckém slohu** klíčovým znakem ve všech druzích umění.

1. Největším přínosem v architektuře v době baroka byly stavby, které sloužily křesťanům k modlitbám a bohoslužbě. Jak se tyto stavby nazývají?
2. Od konce 17. století se na Karlův most umístily a sousoší. Mezi nejznámější patří **svatého Jana Nepomuckého** či **svaté Luitgardy**.
3. Třicetiletou válku v Evropě sice nikdo nevyhrál. V Evropských zemích znamenala však konečné vítězství katolíků nad
4. Kolik let trvala třicetiletá válka, jež skončila roku **1648**?
5. Slovo, které ve své knize použil **poprvé Karel Čapek** a které se rozšířilo i do dalších světových jazyků, je odvozeno ze slova *robota = práce*.
6. Jaký **panovnický rod** vládl po skončení třicetileté války?
7. Spojeným křesťanským armádám se roku **1683** povedlo skoncovat s **tureckou rozpínavostí**, která ohrožovala Evropu několik století. Na počest tohoto vítězství se ve Vídni začaly péci rohlíky ve tvaru *Napadá tě proč zrovna tento tvar?*
8. šířili mezi prostý lid **víru a vzdělání**. Zavedli například i svátky a poutě.

Pojem **baroko** vznikl z portugalského výrazu *barroco* (perla nepravidelných tvarů). Barokní doba byla typická okázalou nádherou, velkolepostí a monumentalitou a byla spojena s **vírou a zbožností**. Barokní umění mělo výrazně působit na **lidské smysly a city člověka** a ohromovat ho svou **kontrastností**, ať již v hudbě, malířství, sochařství apod. V uměleckých dílech byla dramatičnost, drastické zachycení lidské bolesti a utrpení, nadsázka a množství detailů. *Umění velmi ovlivnila **třicetiletá válka** a události s ní spojené. Prožité hrůzy a útrapy vedly lidi k větší zbožnosti a tak se začaly stavět **chrámy a kostely**.*

Podívej se na následující barokní stavby. Některé jsi mohl zahlédnout ve videu, anebo je už možná znáš ze svých výletů. Zkus doplnit, kde se jednotlivé stavby nacházejí?

Rotunda v květné zahradě v

_____.

Bazilika Navštívení Panny Marie na Svatém

Kopečku u _____.

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na

Zelené hoře u _____.

Kostel sv. Mikuláše nacházející se

na Malostranském náměstí v _____.

Jak je vidět, architekti chtěli, aby jejich stavby působily **dynamicky**. Rádi stavěli na **oválném půdorysu** nebo vymýšleli půdorysy složité, které vznikaly **průnikem různých geometrických tvarů**. V barokním slohu se budovaly také měšťanské domy a radnice. Často se také dbalo na **celkový dojem ulice** či náměstí, nejen na podobu jedné budovy. Sloh, který tehdy vznikl na vesnicích, nazýváme **selské baroko**.

Mezi nejznámější *české barokní architekty* patřili:

Kryštof a Kilián Dientzenhoferové [dýncenhófrové] – sv. Mikuláš na Malostranském náměstí

Jan Blažej Santini [santýny] **Aichl** – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Pojďme si teď zahrát na skladatele. Naučíme se **novou lidovou písničku**, ať jsme zase o něco zkušenější. Dokázal bys povyprávět o čem je příběh této lidové písničky?

KOUPÍM JÁ SI KONĚ VRANÝ

Sheet music for the song "Koupím já si koně vraný" (I will buy myself a black horse). The music is in 3/4 time, key of D major (one sharp). It consists of two systems of three staves each. The first system contains measures 1-8, and the second system contains measures 9-16. Chords are indicated above the melody line: D, A7, D, D7, G, Fdim, A7, D. The lyrics are written below the melody line.

1. Kou-pím já si ko-ně vra-ný, až na tu voj-nu půj-du.
 9. A na te-be, mo-je mi-lá, na te-be za-po-me-nu.

2. Na koníčka si vyskočím,
 šavlička zablejskne se,
 mojí ze všech z nejmilejších
 žalostí puká srdce.

3. Tajná láska, ta mě trápí,
 ach, ta mně vyspat nedá,
 protože já říci nesmím,
 že ty jsi moje milá.

Připomeňme si pojem **manýrismus**. Pochází z italského slova *maniera*, což můžeme volně přeložit jako umělcovy **manýry**. Označuje přechodovou fázi **mezi renesancí a barokem**. Bývá oceňován zejména proto, že ukázal osobitý přístup umělců. Jeho hlavním principem bylo **narušení harmonického ideálu krásy**.

Nejznámější manýristickou deformací byly **protáhlé a nadměrně svalnaté postavy**, které měly do obrazu vnést dynamiku a život. Přehnané pózy postav manýristů **nebývaly v harmonické rovnováze** jako v obrazech renesančních umělců.

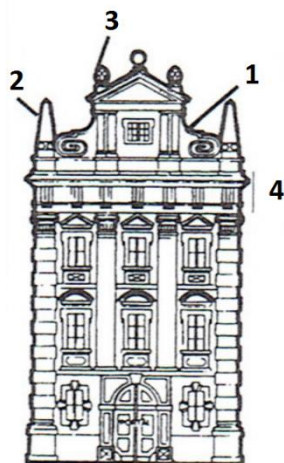
Podívej se na manýristický obraz Giuseppe Arcimbolda: **Rudolf II. jako Vertumnus**

V čem je zvláštní?

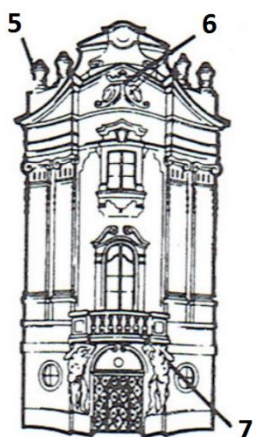

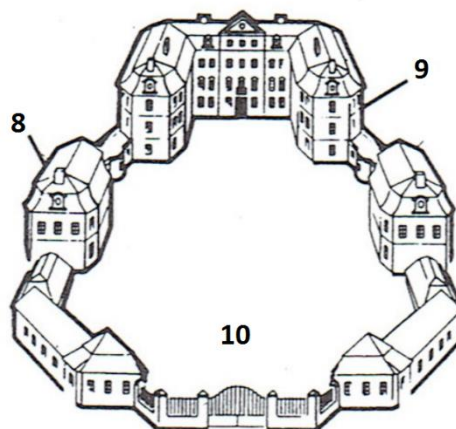
Vraťme se zpátky k **barokní architektuře**. Na prvních dvou obrázcích si můžeš prohlédnout **barokní měšťanské domy**. Všimni si typických znaků, které můžeme u následujících staveb vypořizovat. Dokázal bys **přiřadit k číslům** na obrázcích správné názvy?

RANĚ BAROKNÍ PRŮČELÍ

VRCHOLNĚ BAROKNÍ PRŮČELÍ

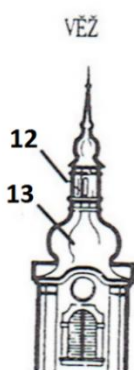

VRCHOLNĚ BAROKNÍ ZÁMEK

☐ čestný dvůr	☐ vázy
☐ kladí (základní vodorovná část nesená podporami)	☐ portál s balkonem podpíraným atlanty (prvek v podobě svalnatých mužských postav)
☐ lucerna	☐ tambur (válcový nebo hranolovitý nástavec pod kupolí)
☐ obelisk (samostatně stojící sloup)	☐ kupole
☐ mansardová střecha (obytné podkroví)	☐ kaple – kvůli souměrnosti neodlišená vnějškově od protilehlého stavení
☐ alianční znak (spojení rodových znaků manželů)	☐ koule
☐ cibulová bání	
☐ volutové křídlo (spirálovitý motiv na domovních štítech)	

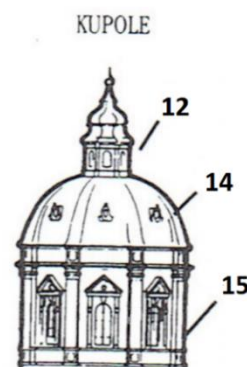
PRŮČELÍ JEZUITSKÉHO KOSTELA V LOVANI

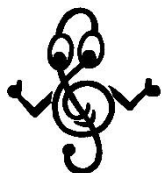
VĚŽ

BAROKNÍ GOTIKA

KUPOLE

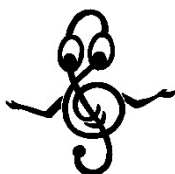
Ted' trochu z jiného soudku. Podívej se společně se spolužáky na následující video a **zapamatuj si** co nejvíce informací o **Janu Amosi Komenském**. Už jsi o něm slyšel?

Jan Amos Komenský se narodil **28. března 1592**. Byl to významný filozof, _____, teolog a především školský _____. Propagoval _____ hrou a vytvořil celý systém vzdělání od mateřské školy až po univerzitu. Přišel rok **16__** a Komenský se musel odejít do exilu. Byl zván po celé Evropě, aby reformoval školství. On chtěl pomocí vzdělání změnit celý svět k lepšímu. Napsal knihy _____, jako **Škola hrou** či **Orbis pictus** i _____, jako **Labyrint světa a ráj srdce**. Při požáru v L _____ přišel o většinu svých prací. Poté se uchýlil do **Amsterdamu**, kde roku 1670 zemřel.

Prohlédni si **portréty mužů** a zkus odhadnout který z nich patří **Janu Amosi Komenskému**, **Tychu de Brahe** a **Johannu Sebastianu Bachu**. Kterého z nich vídáváš na naší české bankovce a na jaké?

Pro **barokní literaturu** bylo charakteristické používání novotvarů, slovních hříček, dlouhých souvětí, což většinou vedlo až k nesrozumitelnosti textu. **Květnatost stylu** se projevovala i předlouhými nadpisy literárních či naučných děl. Tedy i v literatuře byla typickým znakem **monumentalita**.

*Zkus spojit jména **barokních spisovatelů** s jejich národností, dílem a žánrem.*

Bedřich Bridel	Španěl	Lakomec	lyrická duchovní báseň
Molière [moljér]	Čech	Ovčí Pramen	komedie
John Milton	Francouz	Co Bůh? Člověk?	epická báseň
Lope de Vega	Angličan	Ztracený ráj	španělská komedie

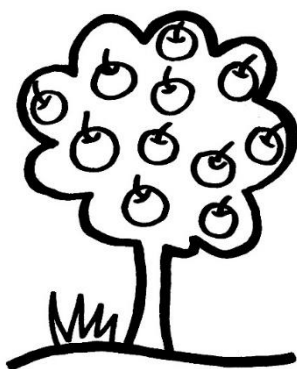

Poradíš si s následujícím rébusem? Pokud ano, dozvíš se název dnešní hudební skladby, kterou si záhy poslechneme.

OREVTČ CHÍNČOR BOD

Pozorně poslouchej následující čtyři skladby. Přiřaď jejich názvy k jednotlivým obrázkům a popiš pár větami, co ti skladby evokují a co ti připomínají.

Nyní jsi slyšel celé *Čtvero ročních dob* od dalšího barokního skladatele **Antonia Vivaldi**. Uhádneš z následující hádanky, o jakou hudební formu se jednalo? Dám ti malou nápovědu.

A2 C1 B3 D2

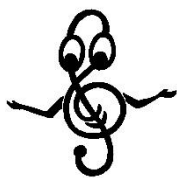
C4 A4 D3

	1	2	3	4
A	S	K	I	R
B	H	A	N	G
C	O	K	M	E
D	F	C	T	D

----- je skladba určená pro **sólový nástroj** (housle, violoncello, trubku atd.), který je **doprovázen orchestrem**. Vznikl v 17. století, právě v době **baroka**.

Je rozdělen do tří částí: **1. věta** – rychlá, **2. věta** – pomalá, **3. věta** – rychlá.

Významnými skladateli koncertů jsou: **Antonio Vivaldi, Johann Sebastian Bach** nebo **Georg Friedrich Händel**.

My jsme dnes slyšeli **soubor čtyř koncertů**. *Který z nich tě zaujal nejvíce a proč?*

Pojďme se o životě **Antonia Vivaldi** dozvědět více. Já jsem si připravil **pár otázek** a na tobě nyní bude, abys je jakýmkoli způsobem správně zodpověděl. Můžeš používat internet, encyklopedie, učebnice, atd. Za **všechny správné odpovědi** na tebe čeká odměna!

1. Jaké národnosti byl Antonio Vivaldi? _____
2. Kde se narodil a kde zemřel? _____
3. Na jaký nástroj nejvíce a nejlépe hrál? _____
4. Jaké jsou jeho nejznámější skladby? _____

5. Jaká byla jeho přezdívka a proč? _____
6. Kdo byl jeho obdivovatelem? _____
7. Najdi jakoukoli zajímavost, která tě nejvíce zaujala? _____

Nyní slíbená odměna. Napadlo mě, že bychom si na jeden z jeho koncertů, co jsme dnes poslouchali, mohli zatancovat. *Jak začneme?* Budeme používat především **polkový krok**. Najdi si do dvojice svého tanečního partnera a můžeme začít!

Barokní malíři těžili z protikladů **světla a stínů**. Typickým znakem je tedy opět **kontrast**. K nejvýznamnějším malířům patřil představitel vlámské školy **Peter Paul Rubens**, nizozemský mistr šerosvitu **Rembrandt van Rijn** [fan rein].

Mezi české barokní malíře patřili především **Jan Kupecký** nebo **Petr Brandl**.

Přečti si nyní popis k jednotlivým obrazům. Zkus ke každému přiřadit správné názvy (*Zvěstování*, *Autoportrét se ženou*, *Tři grácie* a *Hodina anatomie doktora Tulpa*) i samotné obrazy.

- ☐ *Jan Kupecký se věnoval především portrétům. Na jeho podobiznách můžeme nalézt i ruského cara Petra Velikého, císařovnu Alžbětu, ale i prostý lid, měšťany a další. S mimořádným zaujetím maloval i členy své vlastní rodiny. Ti se objevují na několika jeho portrétech, což můžeme vidět i na níže zobrazeném obraze.*
- ☐ *Obraz odráží estetický ideál ženské krásy. Vyzařuje z něho radost, smyslnost a vitalita. **Rubens**, jenž je jeho autorem, se vyžíval v kráse obnažených ženských těl kypré postavy, neboť křivky dobře stavěného ženského těla byly v době baroka v módě. Zobrazené sestry na obraze jsou starořecké bohyně půvabu a krásy.*
- ☐ *Na obraze je zobrazená Marie se skupinou kyprých andílků, kteří kompozičně oddělují stín od světla. Zvěstovatele Gabriel, jehož tvář je jen pootočenou variantou tváře Mariiny, je oděn do záře holubice a sděluje zprávu. **Petr Brandl** na obraze přesně zachytil jejich neverbální dialog.*
- ☐ *Tato olejomalba je jednou z prvních velkých kompozic, kterou **Rembrandt** vytvořil po přestěhování do Amsterdamu. Připomíná přednášku lékaře Nicolaese Tupla, kterého můžeme na daném obraze zpozorovat. Lékař přítomným popisuje svalstvo levé ruky. Kromě něj je na obraze zvýrazněna i mrtvola popraveného zločince.*

A

B

C

D

Pokusíš se rozluštit následující hádanku? Seřad' písmena v horním řádku podle hudební abecedy a získáš hudební formu, kterou se dnes budeme zabývat.

A	R	R	U	O	T	I	M
d ₁	c ₁	g ₁	h ₁	f ₁	e ₁	a ₁	c ₂

O

--	--	--	--	--	--	--	--

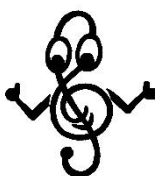
O _____ je skladba pro sbor, sólisty a orchestr. Je to hudební forma, která vznikla v období **baroka**. Má **dějovou linii** podobně jako opera. Kromě jednotlivých postav nás dílem provází i vypravěč. Náměty oratorií byly původně **duchovní a náboženské**, později ale i světské. Oratorium bylo určeno ke koncertnímu provozování, tedy v kostele nebo koncertní síni.

Poslechni si nyní jedno z nejznámějších oratorií: **Mesiáš**. Je od velmi významného tvůrce oratorií, a sice **Georga Friedricha Händela**. Tato část, kterou budeme poslouchat se nazývá: **Hallelujah**.

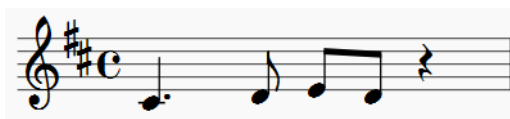
Zvládl bys určit, jestli slyšíš v ukázce jen lidské hlasy (= vokály), jen hudební nástroje (= instrumenty), nebo lidské hlasy i nástroje?

Jedná se tedy o dílo vokální, instrumentální, nebo vokálně-instrumentální?

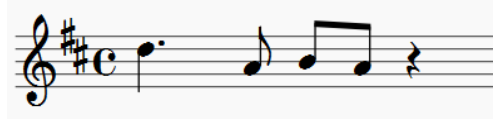

A poznáš, který motiv na slova „Hallelujah“ slyšíš nejčastěji? Zkus se zamyslet nad melodií a odvod' si ji. Pokud jsi v nesnázích, poslechni si nejprve jednotlivé úryvky a poté můžeš správný motiv zakroužkovat.

1.

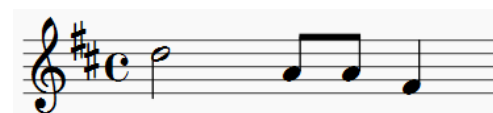
2.

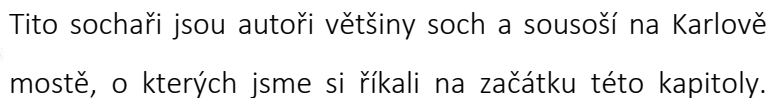
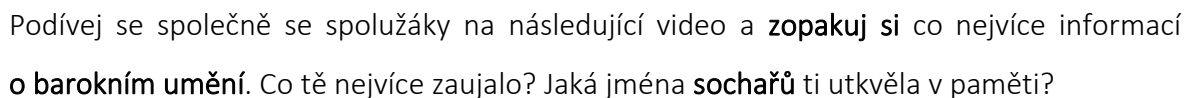

3.

4.

Pokud si názvy soch nepamatuješ, můžeš je zkusit najít na internetu, v encyklopedii či učebnici, atd.

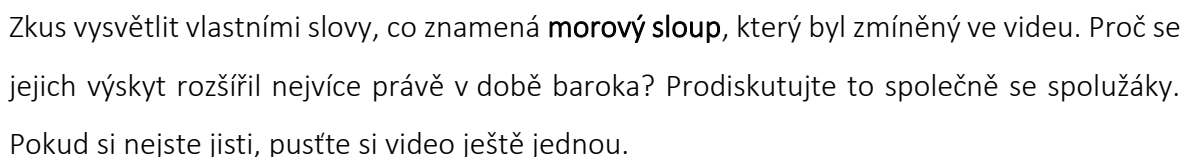
Dám ti hned **tři nápovědy**. Prozradím ti, že jména soch jsou většinou **běžná jména**, která najdeš v kalendáři. **Druhou nápovědou** je tato křížovka, která je obsahuje, a **třetí** jsou fotografie samotných soch světců.

L			B			M
A						
		J				

Socha svaté L – sochař

Socha svatého J . . . Nepomuckého – sochař

Vraťme se naposled k **barokní hudební tvorbě**. Především italská barokní hudba, ovlivnila melodický tvar **českých lidových písní**. V této době se vytvořila tradice venkovských kantorů-hudebníků, kteří vypomáhali při zámeckých hudebních produkcích.

Mezi české barokní skladatele řadíme například **Jana Dismase Zelenku** nebo **Adama Václava Michnu z Otradovic** (1600 – 1676), který byl vůbec **první český barokní skladatel**. Byl vychováván jezuity v Jindřichově Hradci. Hrál na **varhany** a složil mnoho (nejčastěji duchovních) písní na vlastní básnické texty. Napsal soubor třinácti hudebních skladeb s názvem **Loutna česká**, z nichž jednu zcela určitě znáš. Napovím ti, že se jedná o velmi známou vánoční koledu.

1. Chtíc, a - by spal, tak zpí - va - la sy - náč - ko - vi,
mat - ka, jež po - no - co - va - la, mi - láč - ko - vi:

Ny - nej, roz - koš - né dě - tát - ko, sy - nu bo - ží,

ny - nej, ny - nej, ne - mluv ňát - ko, svě - ta zbo - ží!

2. Ó fialo, ó lilium, ó růže má!

Nynej, vonné konvalium, zahrádko má!

Ó loutno má, ó labuť má, můj slavičku,

Nynej, líbezná harfo má, cimbálíčku!

ZÁVĚREČNÝ KVÍZ

1. Vysvětli svými slovy pojem *oratorium*:

2. Ve kterém **století** vládl umělecko-kulturní směr baroko?

3. Poznáš, kde se nachází tato **stavba** a jak se nazývá?

4. Poslechni si následující skladbu a urči, o jakou **hudební formu** se jedná, jaké **nástroje** v ní slyšíš a nejlépe i **název skladby** a **skladatele**.

5. Přiřaď jména barokních umělců k jejich povolání:

Giuseppe Arcimboldo

SPISOVATEL

Kryštof Dientzenhofer

Jan Amos Komenský

Jan Brokoff

Bedřich Bridel

ARCHITEKT

Lope de Vega

Antonio Vivaldi

Matyáš Bernard Braun

John Milton

MALÍŘ

Georg Friedrich Händel

Jan Blažej Santini Aichl

Jan Dismas Zelenka

Jan Kupecký

SKLADATEL

Michal Josef Brokof

Molière

Rembrandt van Rijn

Tycho de Brahe

ASTRONOM

Kilián Dientzenhofer

Johann Sebastian Bach

Adam Michna z Otradovic

Petr Brandl

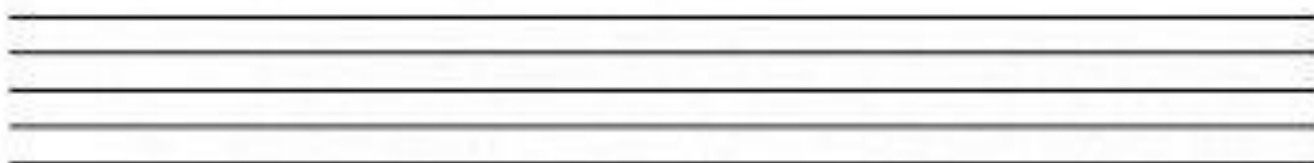
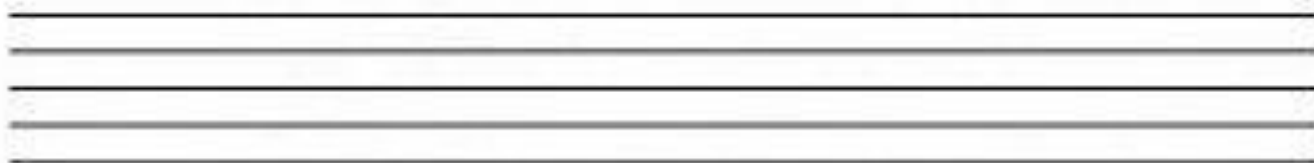
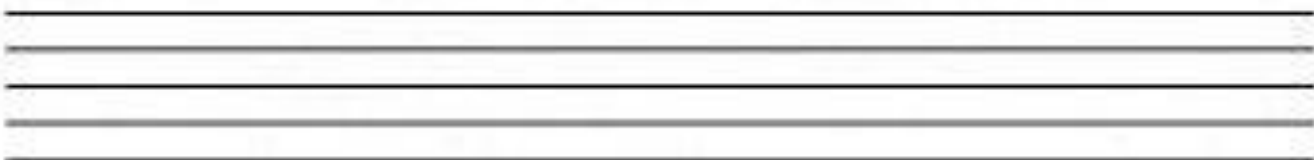
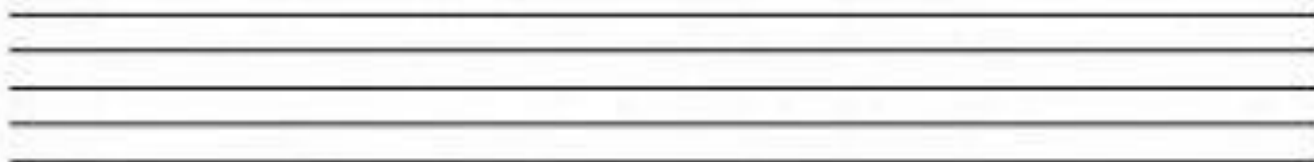
SOCHAŘ

Peter Paul Rubens

$$\frac{c}{\quad} \qquad \qquad \qquad \frac{a}{\quad}$$

DUR A MOLL STUPNICE

PŘICHÁZÍ ZIMA

„Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se přikrádá.“

Blíží se nám zima. Co kdybychom si zazpívali následující písničku? *Znáš ji?*

BUDE ZIMA, BUDE MRÁZ

Klidně *Moravská*

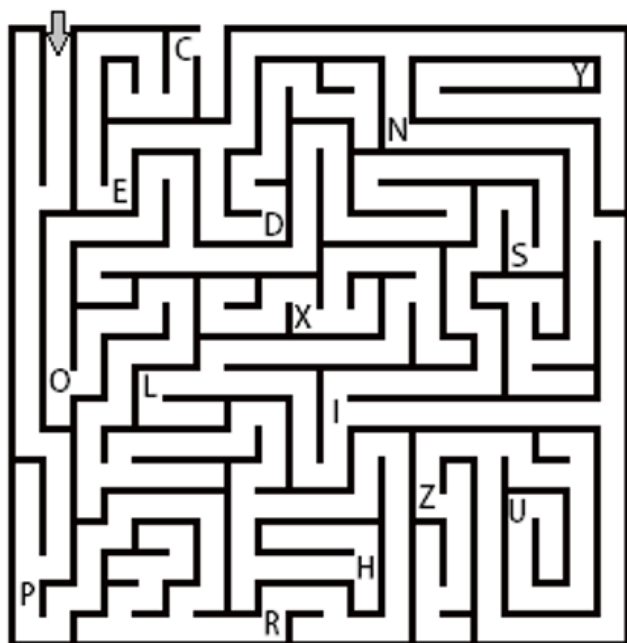
Bu - de zi - ma, bu - de mráz, kam se ptáč - ku, kam scho - váš?

1. Scho - vám já se pod hru - du, tam já zi - mu pře - bu - du.
2. Scho - vám se do ja - vo - ra, tam bu - de má ko - mo - ra.
3. Scho - vám já se pod me - zu, až přes - ta - ne vy - le - zu.

4. Až přestane vyletím, širý svět rozveselím,
půjde milá na trávu, zazpívám jí nad hlaví.

Dokážeš vyluštit název další dnešní písničky? Vydej se bludištěm a najdi z něj cestu ven.
Po cestě posbíráš celkem **osm** písmen. Ale opatrně, kdykoliv se budeš muset vrátit, našel si nesprávné písmeno!

PROSINEC

Hudba Jaroslav Uhlíř / Text Zdeněk Svěrák

Je pro-si-nec a vra-bec pro-sí: Měj-te lás-ku v du-ších. A
lis-to-no-ši klap-ky no-sí na pro-mrz-lých u-ších. Spí vče-lí úl,
spí bí-lá za-hra-da, spí svě-ta půl, mráz ře-ku o-přá-dá.
Spí vče-lí úl, spí bí-lá za-hra-da, spí svě-ta půl,
mráz ře-ku o-přá-dá. 1. D 2. D
Slyš, Po-stůj
chví-li, chví-li, chví-li, bu-deš bí lý, bí lý,
bí lý, pro-to-že se krás-ně chu-me-lí. Bí-lou
plá-ní, plá-ní, plá-ní pán a pa-ní, pa-ní,
pa-ní do le-sa si vyš-li na jme-lí. D.S. al Coda Je
Coda
o-přá-dá. La, la, la, la, la, la, la,
la, la, la, spí svě-ta půl, mráz ře-ku o-přá-dá.

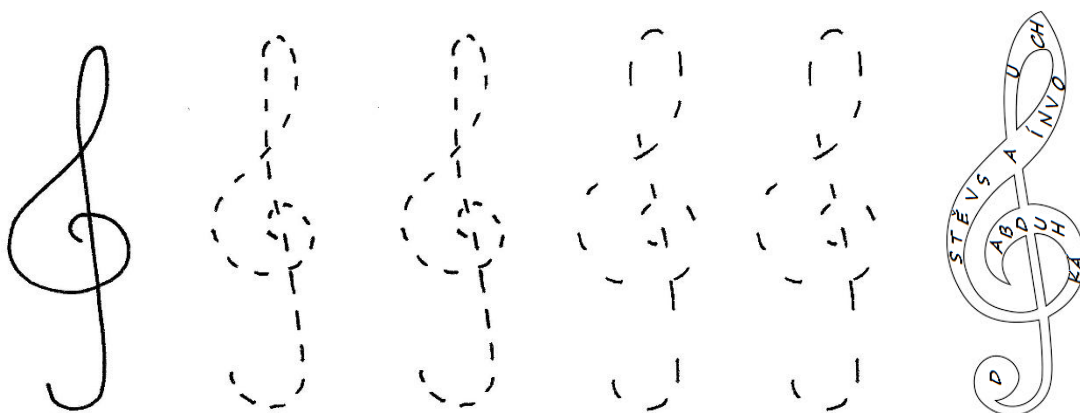

Slyš, koledu si dítě zpívá,
hlas má trochu tklivý
a v jablku se hvězda skrývá,
budem dlouho živí.

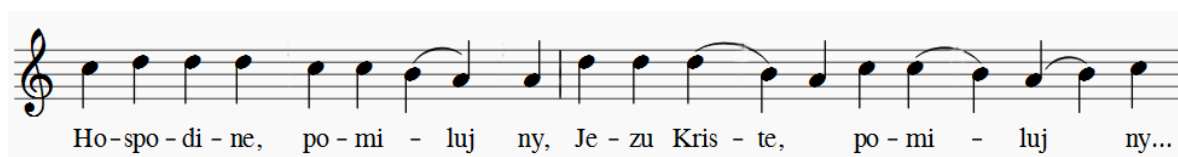
Dnes jsem na tebe obzvlášť zvědavý, kamaráde. Připomeň si psaní houslového klíče, neboli mě, a uvidíme, jestli dokážeš přijít i na dnešní hádanku.

D_____ hudba je tvořená především pro **liturgické účely**. Bývá součástí církevních obřadů a své náměty čerpá z oblasti **víry** a **náboženství**. Časté jsou skladby pro **varhany**. Velký význam má pěvecký sbor, či sólisté. Tato hudba nezní pouze v kostelích, ale i v koncertních sálech. Mezi nejstarší české _____ písně patří **Hospodine, pomiluj ny!** nebo **Svatý Václave**.

V této hudbě zní křesťanský duchovní zpěv, jinak nazýván jako **chorál**. Tento zpěv byl po dlouhou dobu **jednohlasý** a měl velice jednoduchou melodickou linku. *Podívej se na úryvek písně Hospodine, pomiluj ny! a zkus jej zazpívat.*

Na vývoji chorálu se na rozhraní 6. – 7. století významně podílel papež **Řehoř (Gregor) Veliký**, a proto je tento duchovní zpěv ve středověku nazýván **Gregoriánský chorál**.

My si teď zkusíme zazpívat píseň, která je často zpívána právě v kostele při mši. Napadá tě, co nebo kdo je beránek Boží?

BOŽÍ BERÁNEK

C G F Dmi G C

Bo - ží be - rán-ku, jen To - bě pa - tří če - st. Bo - ží

6 G F G7 C $\emptyset$ F G

be - rán-ku, jen To - bě pa - tří čest. Tvá ve - le - bnost a moc na -

10 Emi Ami Dmi G7 F C F G

pl-ní ce-lý svět, když Ty u-sed - neš na svůj trůn a ná-ro - dy se To - bě

14 Emi A7 Dmi G7 C C CODA

vdě-čně po-klo - ní, jsi slun - ce spra-ve - dl - no - sti. sti.

Světská hudba své náměty **nečerpá** z víry a náboženství. Jedná se o skladby psané a hrané nejprve pro potěšení panovníků a vlivných osob ve společnosti. Patří sem **lidová tvorba**, většina koncertů, oper, baletů, komorních skladeb a vesměs veškerá **populární hudba**.

Co myslíš? Je v dnešní době častější duchovní nebo světská hudba?

Připomeneme si název **ORATORIUM**. Vzpomeneš si, kde jsme se s ním setkali? V jaké kapitole? V jakém uměleckém slohu? _____

Co je oratorium? _____

Zakroužkuj správnou variantu: Oratorium je duchovní ☒ světská hudba.

Dnes se ti vede, kamaráde. Teď můžeš zkusit rozluštit následující hlavolam. Pokud se ti to povede, vyluštíš tak další hudební formu, kterou se dnes budeme zabývat.

KAN+MŮJ OTEC

K _____ je skladba pro sbor, sólisty a orchestr. Používá spíše **světské** náměty. Je to hudební forma, která také vznikla v období **baroka**. Na rozdíl od oratoria má kantáta menší rozsah a menší dramatickost.

Poslechni si nyní jednu z nejznámějších kantát: **Carmina burana**. Je od **Carla Orffa**. Část, kterou budeme poslouchat se nazývá: **O, Fortuna**. Můžeš si současně číst text písně:

O FORTUNA

O Fortuna velut luna statu variabilis.

[Semper crescis aut decrescis, vita detestabilis nunc obdurat et tunc curat ludo mentis aciem, egestatem, potestatem dissolvit ut glaciem. Sors immanis et inanis, rota tu volubilis, status malus, vana salus semper dissolubilis, obumbrata et velata mihi quoque niteris, nunc per ludum dorsum nudum fero tui sceleris. :]

Sors salutis et virtutis mihi nunc contraria, est affectus et defectus semper in angaria. Hac in hora sine mora corde pulsum tangite, quod per sortem sternit fortem, mecum omnes plangite!

Nyní několik úkolů na závěr, aby sis ověřil, že jsi měl uši ve střehu.

1. Poznáš, o jaký se jedná jazyk? _____
2. Jedná se tedy o dílo vokální, instrumentální, nebo vokálně-instrumentální?

3. Zvládl bys zaznamenat dynamický průběh skladby? Sám si rozvrhni tuto linku na počet částí, které potřebuješ k zaznamenání.

0:00

3:00

4. Dokázal by sis odvodit, o čem zpívá sbor? Napovím ti, že volný překlad sousloví **O, Fortuna** znamená **Ó, Štěštěno**.

PRACOVNÍ LIST

Umělecký sloh, jenž volně navazuje na baroko, nese název, který se dozvíš z následující hádanky. Připomeň si římské číslice, u správné odpovědi zakroužkuj danou slabiku a vznikne ti název období.

Číslo 1763 je zapsané římskými číslicemi:

1. MDCLCXIII - LA
2. MDCCXLIII - MO
3. MDCCLXIII - RO

Římské číslo CCCLXXXIV je:

1. 386 - RO
2. 384 - KO
3. 334 - MO

Číslo 1994 je zapsané římskými číslicemi:

1. MCMVIC - MA
2. MCMXCVI - RO
3. MCMXCIV - KO

Tento sloh se nejvíce projevil především v **interiérech** a **módě** (líčení, účesy, šaty, parfémy apod.). Mezi ženami se i nadále objevovaly zdobené krásy, ale tentokrát s **velmi útlým pasem** a šaty až s nepřírozeně protkanými miniaturními doplňky. Typickou představitelkou módy této doby je milenka krále Ludvíka XV., **Madame de Pompadour** [madam d pompadůr].

Podívej se na obrázek Madame de Pompadour a zkus popsat její oděv. V čem se lišil od oděvu *barokního*?

Dokázal bys vlastními slovy říci, co je to krinolína? Proč si zakládali lidé v této době na parukách?

Pojďme si rokoko přiblížit trochu „dramatičtěji“. Rozdělte se se spolužáky do **čtyř skupin** a zkuste na následující témata vytvořit **etudu** (krátký herecký výstup). Poté si z daných etud zapiš nejdůležitější, případně nejzajímavější údaj.

MÓDA: _____

HYGIENA: _____

LÍČENÍ: _____

PARUKY A PARFÉMY: _____

Dokázal bys nyní odhadnout, o jaké století se jedná? Nejlépe uveď i rozmezí let.

Nápověda: Barokní doba je 17. až začátek 18. století.

Tvůj odhad:

Správná odpověď:

Čeká nás ještě dlouhá cesta v poznávání rokoka, a tak si zazpíváme umělou píseň od kapely **Kryštof**, která ji spolu s **Tomášem Klusem** nazpívala k filmu **Křídla Vánoc** a nese právě název **Cesta**.

1. Tou cestou, tím směrem
prý bych se dávno měl dát.
Když sněží, jde to stěží, ale sněhy pak tají.
Kus něhy ti za nehty slíbí a dají
víc síly se prát, na dně víc dávat, než brát.
A i když se vleče a je schůdná jen v kleče,
donutí přestat se zbytečně ptát:

Ref.: Jestli se blížím k cíli, kolik zbývá víry,
kam zvou svodidla, co po tmě mi lžou.
Zda couvám zpátky a plýtvám řádky,
co řvou, že už mi doma neotevřou.

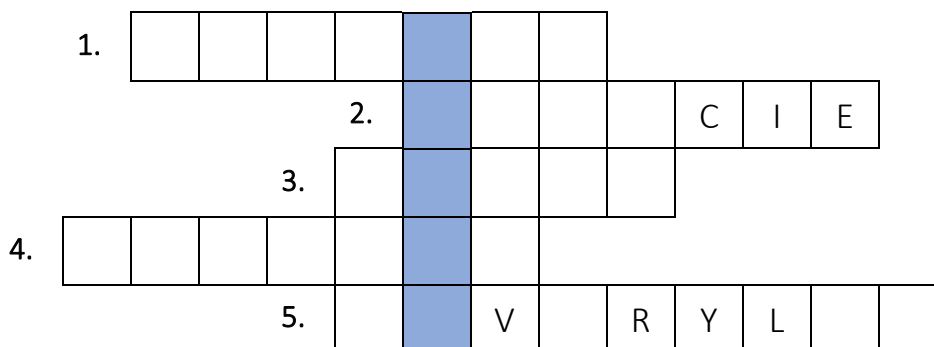
2. Nebo jít s proudem,
na lusknutí prstů se začít hned smát.
Mít svůj chodník slávy a před sebou davy
a přes zkroucená záda být součástí stáda.
Ale zpívat a hrát, kotníky líbat a stát
na křídlech všech slavíků a vlastně už ze zvyku
přestat se zbytečně ptát:

Ref.: Jestli se blížím k cíli, kolik zbývá víry,
kam zvou svodidla, co po tmě mi lžou,
zda couvám zpátky a plýtvám řádky,
co řvou, že už mi doma neotevřou.

Ref.: Jestli se blížím k cíli, ...

Pokus se nyní vylustit křížovku. Po vyřešení **tajenky** se dozvíš, co bylo v daném **uměleckém slohu** klíčovým znakem ve zmíněných druzích umění.

1. Umělecký sloh vznikl počátkem **18.** Vyvrcholením rokoka bylo tzv. **pompadourské 10-ti letí**, konkrétně v letech **1730 – 1740**, za vlády Ludvíka XV.
2. Rozkvět a **hlavní proud rokoka** byl především v zemi:
3. Mezi **základní znaky** patřila touha po jas, přirozenosti a důraz na světlo.
4. Začátek uměleckého slohu tzv. **régence styl** proběhl za vlády XIV., přezdívaného jako **Král Slunce**.
5. Oblíbeným byl **francouzský tanec**: Francouzská Č

Název **rokoko** je odvozen z francouzského **rocaille** [rokaj], což značí vinutý ornament tvaru mušle a je typickým znakem pro toto období. Tento umělecký směr se **na rozdíl od ostatních směrů** lišil v tom, že se projevil pouze v některých oblastech. Nejvíce se představil jako **dekorativní styl v interiérech, architektuře, malířství** a již zmíněné **módě**.

Rokoko bylo **reakcí na baroko**, lidé se začali bavit, veselit a **užívat si života**. Bylo však určené pouze pro uzavřenou šlechtickou společnost.

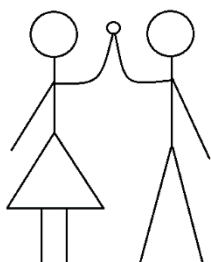
Zkus si se spolužáky zatančit již zmíněný **francouzský tanec**, který byl hlavním bodem zábavy na veškerých královských plesech. **Základním tanečním krokem je chůze.**

Typické znaky jsou: kolektivní tanec

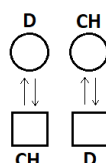
otevřené postavení v páru (partneři stojí proti sobě na přibližnou vzdálenost natažených paží jednoho z páru)

střídání tanečních partnerů

Typické taneční figury jsou:

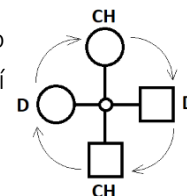

Tanečníci se k sobě otočí **křížem** (dámy čelem a chlapci zády) a oba se chytí **pravou rukou**. V této pozici se **otočí kolem dokola**, a poté si vystřídají ruce a opět se otáčí.

Dva páry stojí **čelem k sobě** a jdou si vstříc, lehce se **ukloní** a poté couvají na své místo.

Čtveřice se chytí **pravou rukou** a jako celek se otáčí. Poté **vymění ruce** a otáčí se na druhou stranu.

Podívej se na následující stavby v duchu rokoka. Znáš některé z nich? Zkus doplnit, kde se jednotlivé stavby nacházejí?

Letohrádek Mitrovských v _____ .

Letohrádek Sanssouci [sánsusí] v Braniborsku v _____ .

Zámek ve středočeském městě D_____ .

Zámek Nové Hrady v P_____ kraji.

Rokokové stavby byly oproti baroku menší – nejčastěji **letohrádky**, dále vznikaly i **lovecké záměčky**. Exteriér byl více **dekorativní**. Jednotlivé objekty byly zdobeny **sochami** a **kamennými vázami**. Zámky měly stejné půdorysy jako v baroku, ale oblíbená byla kratší **boční křídla** otvírající se do **parků** s velmi rozmanitými ornamenty a **fontánami** s bohatou sochařskou výzdobou.

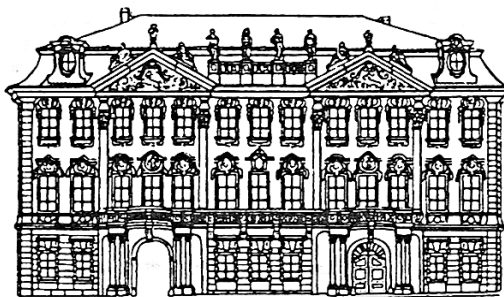
Rokaj a **štuková výzdoba** byly nejčastějšími prvky na všech rokokových stavbách.

Typické byly **přestavby interiérů paláců**, zejména ve Francii, Itálii a Českých zemích.

Jak je vidět, **rokaj** byl na všech stavbách opravdu na každém volném místě.

Oblíbené byly i jiné mořské výjevy, jako **chaluhy** nebo **lastury**.

Podívej se na následující fotografie interiérů a zkus vlastními slovy popsat, co je charakterizuje.

Hôtel de Soubise (Paříž) - interiér

Zámek ve Versailles (u Paříže) – Zrcadlový sál

Rokokový nábytek byl bohatě zdoben **hřebínkovými** ornamenty či motivy **rokaje**. Časté bylo zlacené a vyřezávané zdobení či výzdoba pomocí **intarzie** (kterou můžeme vidět i na obrázku stolu). Nábytek byl odlehčen **štíhlými** nožkami s typickým kroucením do tvaru písmene **S** nebo **C**.

V době **rokoka** se rozmohla i výroba **porcelánu**, jež čerpal převážně z čínských námětů. Typické byly **miniaturní porcelánové sošky**.

Velmi detailně jsme si popsali rokokovou architekturu a interiéry. V mém výkladu zazněla i nepříliš známá slova. Dokázal bys vyhledat následující pojmy?

Štuková výzdoba: _____

Intarzie: _____

Gobelín: _____

Můžeš si prohlédnout výše zmíněné parky, které byly v období rokoka velmi populární.

Dominantou dobříšské zámecké zahrady je fontána: Napájení Heliových koní, kterou vytvořil sochař **Ignác František Platzer**. Sochy na fontáně byly inspirovány postavami z antické mytologie.

Zámek Dobříš – pohled z balkónu do zahrady

Versailleské zahrady

Na řadě je zasloužený odpočinek. Poslechni si následující moravskou lidovou píseň a poté si ji za pomoci Orffových nástrojů zkus i doprovodit.

HEJ, HAJ, ZELENÝ HÁJ

Moravská

Chorus:

Hej, haj, hej, haj, ze-le-ný háj. Hej, haj, hej, haj, ze-le-ný háj.

Verse:

Do-ma šu-haj - ku, do-ma šu-haj - ku, do-ma šu-haj - ku, do-ma lé - haj.

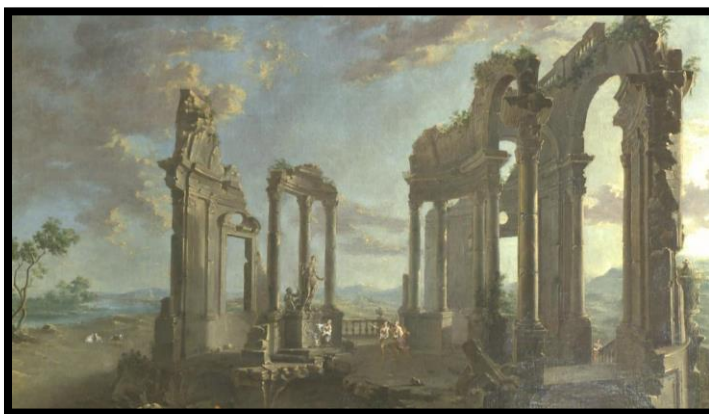
2. [: Doma léhaj na lavici, :]
[: tam, kde léhají suhající. :]
3. [: Nechoď Janku přes Polanku, :]
[: tam ťa zabijú pre galánku. :]
4. [: Nezabijú, nebojím sa, :]
[: mám já palášok, ubráním sa. :]
5. [: Mám palášok ocelový, :]
[: na obě strany nabrušený. :]

6. [: Janku, Janku zle gazduješ, :]
[: keď celé noci proverbuješ. :]
7. [: Není nad tu sloboděnkú, :]
žena je doma a děti chová
a já si sedím pěkně v šenku.
8. [: Nedaj, Bože, abych umrel, :]
[: ej, až zaplatím, čo sem dlužen. :]
9. [: Šenkérovi za vínečko, :]
[: a mojej milej za pérečko. :]

Poslední oblast, která nás v kapitole o rokoku ještě čeká, je **malířství**. Prohlédni si pozorně následující obrazy. Zkus přiřadit národnost malířů podle jejich jmen. Poté si přečti popisy k jednotlivým obrazům a taktéž je přiřaď.

A

Krajina s troskami okrouhlého chrámu

Norbert (Josef Karel) Grund – _____

B

Šťastné náhody houpačky

Jean-Honoré Fragonard – _____

[žán onoré fragonár]

C

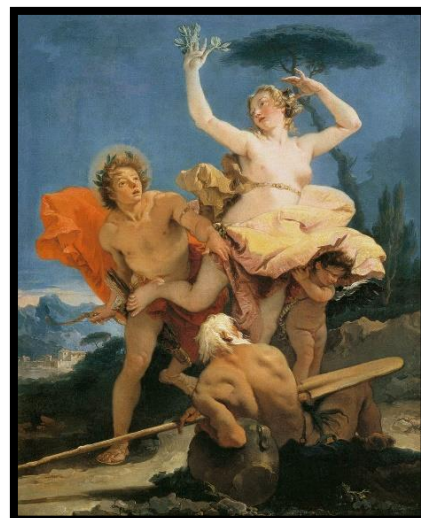

Gilles [žil]

Antoin Watteau – _____

[ãntwan wató]

D

Apollón a Dafné

Giovanni Battista Tiepolo – _____

[džovani batista tiepolo]

- ☐ Lehce smutný a melancholický výraz Pierota bývá srovnáván s Monou Lisou. Na obraze je zachycen lesk a bída hereckého života. Tento malíř stíral hranici mezi hrou a skutečností.
- ☐ Obraz zachycuje intimní situaci prchavých dojmů. Objevuje se kombinace tmavého pozadí a vystupující růžové barvy šatů. Manžel houpe na houpačce svou ženu a dole v křoví leží její milenec a pozoruje ji.
- ☐ Malíř maloval především přírodní a mytologické náměty. Zachytil ruiny okrouhlé svatyně, které se tyčí proti oblačnému nebi. Rozpadající se trosky antického chrámu jsou symbolem zániku, což je umocněno podvečerní náladou.
- ☐ Tato malba září světlými, jasnými a teplými barvami. Okolní krajina je otevřená do atmosférického, oblačného nebe a hlavními aktéry jsou promodelované postavy.

ZÁVĚREČNÝ KVÍZ

1. Vysvětli svými slovy, čím se obecně vyznačovalo **rokoko**:

2. Ve kterém **století** vládl umělecko-kulturní směr rokoko?

3. Pojmenuj, o jaký **druh** staveb se jedná, a napiš, **kde se nacházejí**.

4. Na následující obrázek domu **doplň ozdoby** (rokaj, lastury, chaluhy, květy...), a to tak, aby odpovídal co nejvíce době rokoka. *Zkus být co nejoriginálnější.*

5. V jakých **druzích umění** se směr rokoka projevil nejvíce?

6. Přiřaď jména umělců z rokoka k jejich povolání.

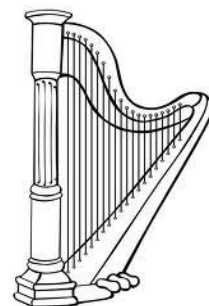
Ignác František Platzer	MALÍŘ	Antoin Watteau
Giovanni Battista Tiepolo	MARKÝZA	Jean-Honoré Fragonard
Ludvík XV.	KRÁL	Ludvík XIV.
Madame de Pompadour	SOCHAŘ	Norbert Grund

HUDEBNÍ NÁSTROJE

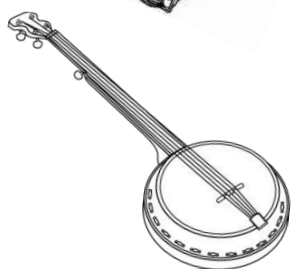
Spoj hudební nástroje se správným názvem v obdélníku a hudební nástroje poté pojmenuj:

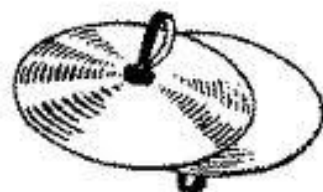
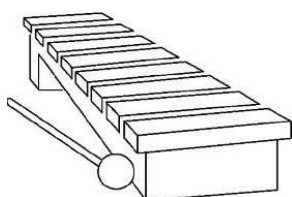
DECHOVÉ

BICÍ

STRUNNÉ

PRACOVNÍ LIST

Zjisti z následující hádanky, jaký bude název další kapitoly. Prohlédni si pečlivě šifrovací abecedu a získáš správnou tajenku.

_ _ _ _ _

. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .

A B C	Č D Ď	E F G	H CH I	J K L
M N O	P R S	Š T U	V Y Z	

V tomto období vznikaly **nové hudební formy**, a to vedlo k **technickému zdokonalení** a **rozšíření nabídky** hudebních nástrojů. Orchester se rozšířil až na **40 hráčů** a byly v něm následující hudební nástroje:

SMYČCOVÉ NÁSTROJE

kontrabas (), housle (), viola (), violoncello ()

➤ Smyčcové nástroje můžeme rozlišit i podle velikosti. Do závorek vepiš číslice **1 až 4**.

Seřaď nástroje od nejmenšího po největší. (nejmenší = 1)

➤ Na rozšíření se podílely italské nástrojářské rodiny **Amati**, **Quarneri** [guarnéry], **Stradivari**.

DECHOVÉ NÁSTROJE

➤ U následujících nástrojů se zamotala písmena. Uveď vše do pořádku.

_____ (OJHOB)

_____ (BRUTAK)

_____ (LRIAKENT)

_____ (NÍČÁŘP TÉFANL)

_____ (ÍSLEN ORH)

_____ (TORNBOM)

_____ (GOTAF)

➤ Zakroužkuj **červeně** dechové **dřevěné nástroje** a **modře** dechové **žestové nástroje**. Napadá tě, čím se tyto dvě skupiny liší? _____

BICÍ NÁSTROJE

➤ Jaké nástroje by mohly být v této skupině?

OSTATNÍ NÁSTROJE

➤ Doplň správně chybějící písmena u hudebních nástrojů.

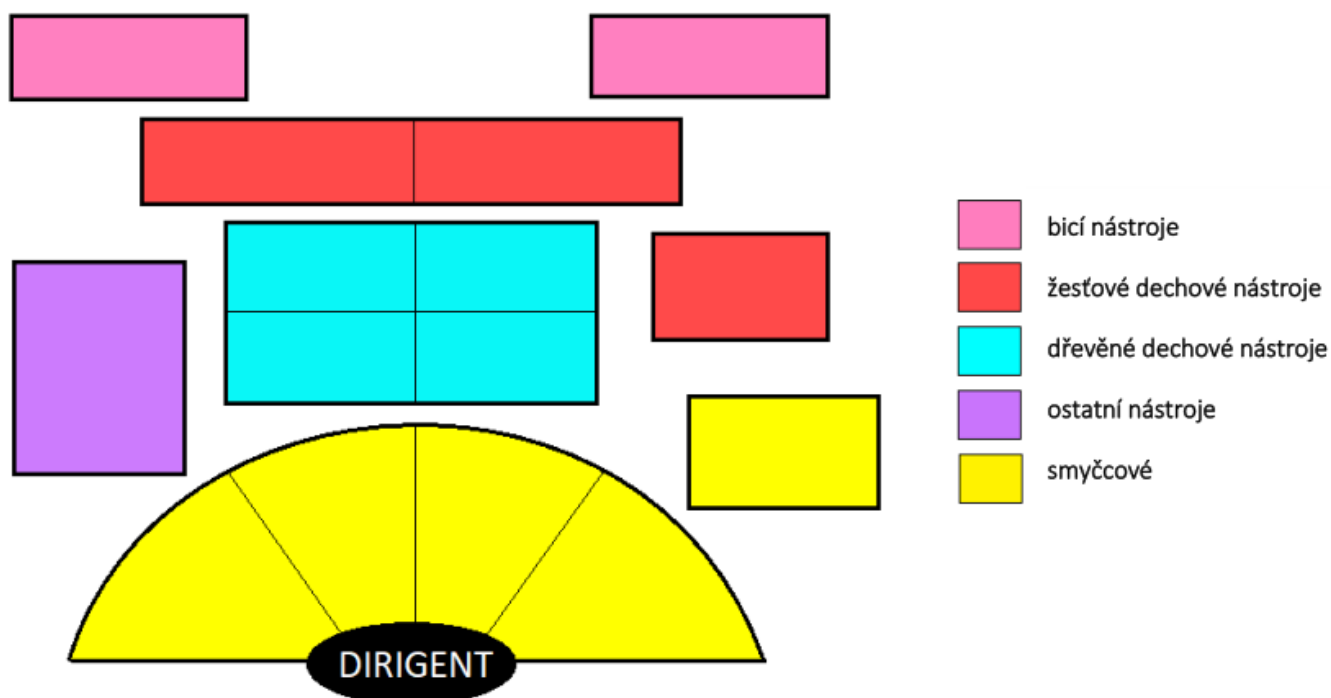
__ L __ __ Í R

C __ M B __ L O

H __ __ F __

Teď už znáš všechny skupiny hudebních nástrojů. Zkus doplnit do prázdných polí typické rozsazení orchestru (nejen) v klasicismu.

Pojem **klasicismus** se odvozuje z latinského výrazu *classicus* (vzorný, dokonalý). Toto významné období se prolínalo **zároveň s barokem i rokokem**. Umělci byli přehlčeni barokní monumentalitou a ornamenty z rokoka, a proto se zaměřili na **jednoduchost, pravidelnost a symetrii**. Jejich umělecká díla se řídila přesnými normami a pravidly.

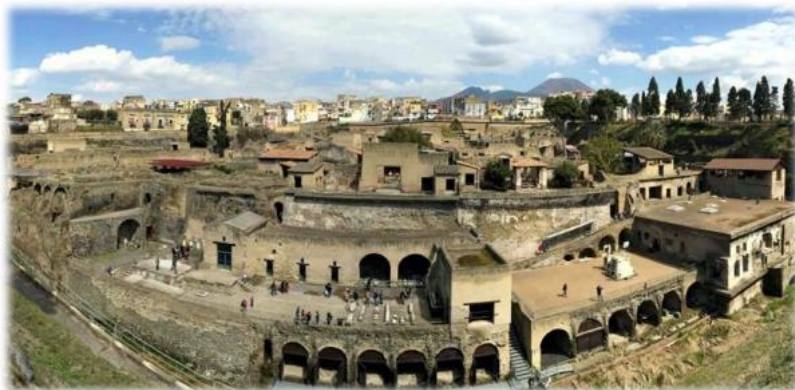
Vyvíjelo se v Evropě od roku 1750 až 1830, jedná se převážně o __ . století. Inspiraci hledali v ideálu krásy, který byl oblíbený i v __ __ __ __ __ kém umění i v renesanci.

Začátkem 18. století bylo objeveno antické město **Herculaneum**, zničené výbuchem sopky **Vesuv** v roce **79 n. l.** V polovině 18. století začaly vykopávky i v dalších městech pohřbených Vesuvem.

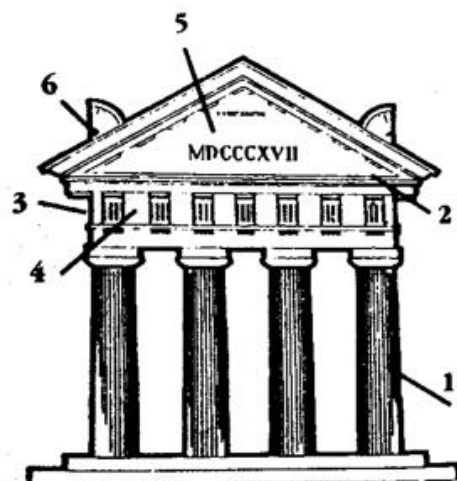

Podívej se na **Herculaneum** na fotografii. U této antické stavby si můžeš všimnout perfektní **symetrie** a **jednoduchosti**. Ty daly podnět pro stavby také v **klasicismu**. *Zakroužkuj místo, kde byla tato zničená města nalezena. Napovím ti, že sopka Vesuv se nachází u italského města Neapol.*

Klasicismus se tedy vrátil k antickému umění a začal napodobovat vzhled **řeckých a římských staveb**. Vyznačoval se **přehledností, přesným a neměnným uspořádáním**. Podívej se na obrázek sloupového průčelí a všimni si **typických znaků**, které můžeme u klasicistních budov vyzorovat. *Dokázal bys přiřadit k číslům na obrázku správné názvy?*

- ☐ akroterie (ozdobný prvek, umístěný na vrcholku i krajích štítu budov)
- ☐ kladí (základní vodorovná část nesená podporami)
- ☐ tympanon (svislá plocha ve štítu antického chrámu mezi kládím a střešou)
- ☐ triglyf (ozdobný prvek, který má tři svislé klínovité zářezy)
- ☐ metop (deska s reliéfní výzdobou)
- ☐ dórský sloup

Všimni si, že tyto znaky se skutečně projeví na klasicistní architektuře, a to nejen ve světě, ale i u nás.

Zámek Kačina (Středočeský kraj)

Zámeček Pohansko (Jihomoravský kraj)

V klasicismu se hojně rozrůstala města. Stavěly se **činžovní domy**, **muzea**, **divadla** a **nemocnice**. Tento sloh vyvrcholil tzv. **napoleonským empírem**. Budovaly se monumentální stavby a památníky.

Společnost byla zakřivenými liniemi baroka a zdobným rokokem přehlčena a našla si zalíbení v **rovných** a **jednoduchých** tvarech. Budovy zdobily **sochy z bílého mramoru** a **trojúhelníkové štíty** podepírané **sloupy**. To vše připomínalo antické stavby, které byly považovány za vrchol dokonalosti.

Proč se **začátku 19. století** říkalo **napoleonský empír**? Který císař v té době vládl? Ve které zemi?

Prohlédni si **empírové nájemní domy**, které se stavěly v klasicismu. Opět si můžeš všimnout jednoduchosti, přesnosti a rovných tvarů. *Dokázal bys přiřadit k číslům na obrázku správné názvy?*

- ☐ krám (obchod)
- ☐ společné WC
- ☐ krakorec (nosný článek)
- ☐ pavlač (předsazená konstrukce, sloužící jako přístupová cesta k jednotlivým bytovým)
- ☐ dvůr
- ☐ vikýř (střešní okno)

EMPÍROVÉ NÁJEMNÍ DOMY

Prohlédni si klasicistní budovy a přečti si jejich názvy. Dokázal bys určit, kde bychom je mohli najít?
Pokud si nevíš rady, podívej se na nápovědu na konci stránky.

_____, **PETROHRAD:**
Katedrála sv. Izáka

_____, **PRAHA:** Stavovské divadlo

_____, **LONDÝN:** Národní galerie

_____, **PAŘÍŽ:**
Vítězný oblouk

_____, **PAŘÍŽ:** Pantheon

_____, **Washington, D.C.:** Kapitol

Nápověda: Francie, Rusko, Česká republika, USA, Anglie.

Poslechneme si jednu z komických oper s názvem **Únos ze serailu**, kterou složil klasicistní skladatel – **Wolfgang Amadeus Mozart**. Děj se odehrává v Turecku v serailu.

Víš, co je to **serail**? _____

Slyšeli jsme předehtu této slavné opery a můžeme ji **doplnit** hudebně pohybovou a instrumentální aktivitou podle rytmického zápisu.

Hudební forma: A – B – A

Diagram showing musical notation for three systems, each with three staves (treble, alto, and bass clef). The notation includes various musical symbols like notes, rests, and dynamic markings (*ff*, *p*, *f*).

System 1: Treble clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Dynamic markings: *ff*.

System 2: Treble clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Dynamic markings: *ff*, *p*, *ff*.

System 3: Treble clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Dynamic markings: *ff*, *p*, *f*.

System 4: Treble clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Dynamic markings: *ff*.

System 5: Treble clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Bass clef, 4/4 time. Dynamic markings: *f*, *ff*, *ff*.

Pokud si myslíš, že máš rytmus správně a důkladně naposlouchaný, můžeš zaměnit ozvučná dřívka za tleskání, prstové činelky za pleskání a buben za podupy.

Podívej se na obrázek se soudobými módními trendy na následující straně a popiš, jaká byla v klasicismu **móda pro dámy a pro pány**. I u oděvů si můžeš všimnout **empírových** prvků.

Dámy:

Pánové:

V době klasicismu se na našem území začaly šířit nové názory o **životě a o přírodě**. Tito učenci se nazývali osvícenci a myšlení, které prosazovali, se označovalo **osvícenství**. Nové osvícenské myšlenky a spoustu **nových reforem** prosazovala habsburská císařovna **Marie Terezie** a její syn **Josef II.**

Podívej se na následující videa a správně spoj nejznámější reformy s vládci, kteří je zavedli.

ZRUŠENÍ CENZURY

= zákaz kontroly a omezování sdělování informací

ZÁKAZ VOLNÉHO POBÍHÁNÍ PSŮ

ZAVEDENÍ POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

ZRUŠENÍ NEVOLNICTVÍ

= svobodní občané

PLACENÍ DANÍ ODE VŠECH VČETNĚ VRCHNOSTI

TOLERANČNÍ PATENT

= vyznávání i jiných náboženství než katolictví

REFORMA ARMÁDY

= více a lepší zbraně, stálé vojsko apod.

ZRUŠENÍ PRÁVA ÚTRPNÉHO

= zákaz mučení v rámci výslechu

ZÁKAZ HLUBOKÉHO KLANĚNÍ

REFORMA ZDRAVOTNICTVÍ

ZRUŠENÍ TRESTU SMRTI

ZRUŠENÍ KLÁŠTERŮ A KOSTELŮ – MÍSTO NICH
BUDOVÁNÍ NEMOCNIC A ÚSTAVŮ

JOSEF II.

MARIE TEREZIE

Marie Terezie zavedla **reformu armády**, tedy začala budovat stálé vojsko a stavět silné pevnosti, neboť prohraných válek přibývalo a chtěla se vyrovnat připraveností armády Prusku.

My si můžeme na odreagování zazpívat píseň od Jaromíra Nohavici s názvem: **Když mě brali za vojáka.**

KDYŽ MĚ BRALI ZA VOJÁKA

Jaromír Nohavica

<p>1. Ami C
Když mě brali za vojáka
G C
stříhali mě dohola.
Dmi Ami
Vypadal jsem jako blbec
E F G C G
jak ti všichni dokola-la-la-la,
Ami E Ami
jak ti všichni dokola.</p> <p>2. Zavřeli mě do kasáren,
začali mě učit,
jak mám správný voják být
a svou zemi chránit-ti-ti-ti
a svou zemi chránit.</p> <p>3. Na pokoji po večerce
ke zdi jsem se přitulil.
Vzpomněl jsem si na svou milou,
krásně jsem si zabulil-lil-lil-lil,
krásně jsem si zabulil.</p> | <p>4. Když přijela po půl roce,
měl jsem zrovna zápal plic,
po chodbě furt někdo chodil,
tak nebylo z toho nic nic nic,
tak nebylo z toho nic.</p> <p>5. Neplačte, vy oči moje,
ona za to nemohla, protože
mladá holka lásku potřebuje,
a tak si k lásce pomohla-la-la-la
a tak si k lásce pomohla.</p> <p>6. Major nosí velkou hvězdu,
před branou ho potkala.
Řek jí, že má zrovna volný kvartýr,
tak se sbalit nechala-la-la-la,
tak se sbalit nechala.</p> <p>7. Co je komu do vojáka,
když ho holka zradila.
Na shledanou pane Fráňo Šrámků,
písnička už skončila-la-la-la.
Jápak se vám líbila-la-la-la?
No nic moc extra nebyla.</p> |
|--|---|

Jak již bylo řečeno, v klasicismu vznikla spousta **nových hudebních forem**. Na jednu z nich přijdeš, pokud rozluštíš následující hádanku.

SON + TÁTA - J

S _____ se objevuje již v 16. století, ale její podoba, tak jak ji známe my dnes, se ustálila až v 18. století.

Jedná se o **skladbu určenou pro sólový nástroj** (housle, violoncello, trubku, ...) nebo pro **sólový nástroj s doprovodem klavíru**.

Nejčastěji se skládá ze čtyř vět: **1. věta** – rychlé tempo (sonátová forma)

2. věta – pomalé tempo (písňová forma)

3. věta – taneční

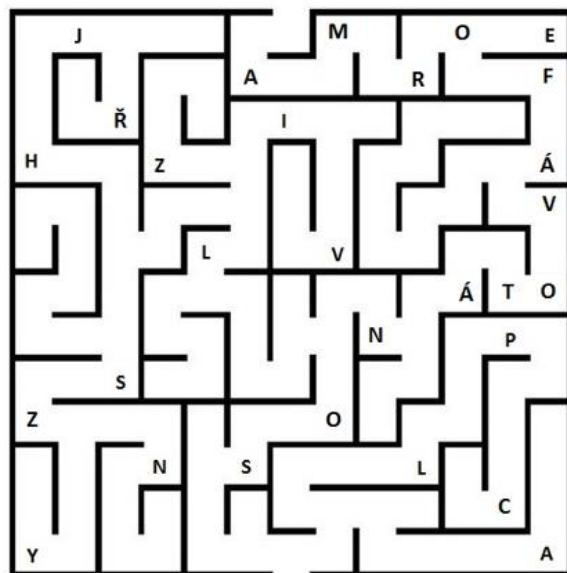
4. věta – rychlé tempo (rondová forma)

Sonátě napsané pro celý symfonický orchestr říkáme **symfonie**.

Aby toho nebylo moc najednou, rozluštíme raději další hádanku, co říkáš? Projdi bludištěm z místa, kde ukazuje šipka, směrem k vchodu a **písmena**, která potkáš po cestě, si **zakroužkuj**. *Uhodneš, čemu se budeme dnes věnovat dál?*

_____ je hudební forma, jejímž základním znakem je princip kontrastu (materiálu, tóniny, dynamiky...).

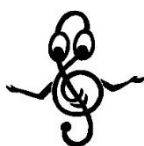
Je to způsob komponování uzavřené části hudební skladby, jedné její věty, a to nejčastěji **1. věty**.

Sonátová forma se skládá ze tří částí: **expozice**, **provedení** a **repríza**.

1. část: EXPOZICE – jejím cílem je představit hudební materiál. Je založena na třech kontrastních tématech: hlavním, vedlejším a závěrečným.

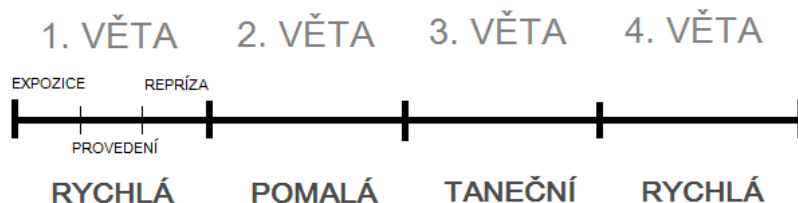
2. část: PROVEDENÍ – skladatel pracuje s materiálem, který jsme slyšeli v expozici. Různě ho variuje a hraje si s ním.

3. část: REPRÍZA – obvykle opakuje expozici, ale je komponována tak, abychom poznali blížíící se konec věty. Uzavírá celek sonátové věty. Za reprízou pak následuje závěrečná **coda**.

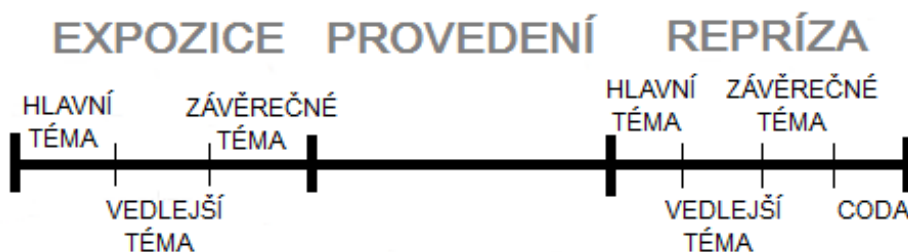

Máš v tom zmatek? Zkusím ti to namalovat do grafu. Představ si, že složíš nějakou sonátu. Jak si ji pojmenuješ? Jako název sonáty se většinou zvolí **podstatné jméno**, které ji vystihuje a **tónina**.

Název tvé sonáty: _____

Tak, to bychom měli. A teď ta její **1. věta**, v **sonátové formě**, bude vypadat takto:

Víš co? Zkusíme si poslechnout **1. větu** nějaké takové skladby a uvidíš, že tomu hned budeš rozumět lépe. Uslyšíš *Symfonii g-moll* od **Wolfganga Amadea Mozarta**.

Při poslechu zkus alespoň zpočátku sledovat notový zápis části hlavního tématu:

Allegro molto

Teď si tě vyzkouším. Zkusil bys mi odpovědět na následující otázky?

1. Jaký má skladba charakter? Relaxační, taneční, pochodový, slavnostní nebo nějaký úplně jiný? _____
2. Jedná se o dílo vokální, instrumentální, nebo vokálně-instrumentální?

3. Jaké nástroje v ukázce slyšíš? _____
4. Do jakého slohového období bys ukázku zařadil? _____
5. Pokud by skladba měla symbolizovat jeden ze čtyř povahových typů lidí, který by to byl? Cholerik, melancholik, flegmatik, sangvinik? Dovedeš napsat proč? _____

V malířství se kladl důraz na **symetrii, přesnou kresbu a plastičnost**. Časté **klasicistní barvy** byly **žlutá, světle hnědá, barva slonové kosti**, ale sama o sobě neměla žádnou funkci.

Malíři se snažili obnovit krásu **antického umění**, malovali **podobizny**, čerpaly náměty z **řecké mytologie a historických událostí**.

Jedním z nejznámějších byl Napoleonův dvorní malíř **Jacques Louis David** [žak lwi d'vid]. Vůdčí představitel malby v klasicismu byl **Jean Auguste Dominique Ingres** [žáňógyst dominik ängr].

Jak si poradíš s další hádankou? Popíšu **dílo** dvou zmíněných **francouzských malířů** a na tobě bude, abys poznal, které obrazy patří ke kterému.

Jacques Louis David [žak lwi d'vid] byl dvorní malíř Napoleona a politicky aktivní umělec. Dokonale znal římskou kulturu a římské reálie. Používal náměty z řeckých a římských dějin.

Jeho obrazy jsou:

Jean Auguste Dominique Ingres [žáňógyst dominik āngr] byl žákem Davida. Proslavil se především ženskými akty a portréty. V jeho díle je obsažena antická tradice, obdiv k orientu a erotika.

Jeho obrazy jsou:

Napoleon překračuje Alpy

Přísaha Horatiů

Velká odaliska

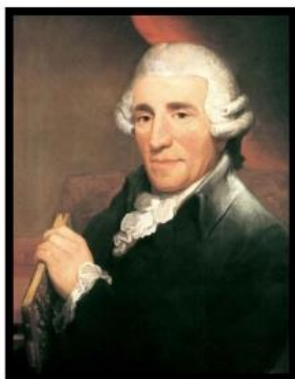

Slečna Caroline Rivier
[karolin ríviér]

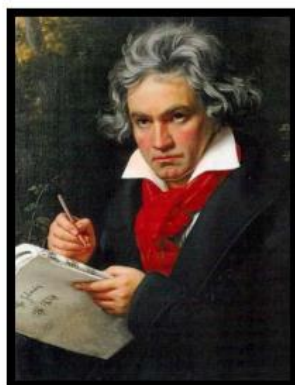
Zahrajeme si hru. Rozdělíte se se spolužáky na **tři skupiny**. Každá skupina dostane jednoho klasicistního hudebního skladatele. Jsou to skladatelé první vídeňské školy, tzv. **vídeňské trojhvězdy**. Vždy jeden ze skupiny bude mít za úkol pantomimicky předvádět pro své spoluhráče **hesla**, která jsou pro daného skladatele nejvíce typická.

Zkuste uhádnout všechna hesla, nasbírejte a co nejvíce bodů. Poté si napište je k jednotlivým skladatelům vše, co jste se dozvěděli.

Joseph Haydn:

Wolfgang Amadeus Mozart:

Ludwig van Beethoven:

Víš, která ze zmiňovaných skladeb je evropskou hymnou? _____

Který z těchto skladatelů byl námětem pro film natočený českým režisérem Milošem Formanem?

Jak se tento film jmenoval? _____

Čeká tě další hádanka. Najdi v abecedě vetřelce a zjistíš název nové hudební formy.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Na některých skladbách již v 17. století, bychom mohli najít název **simfonia**. Takto se označovaly dříve kratší skladby. Hrály se nejprve v rychlém, pomalém a znovu rychlém tempu. **Jan Václav Stamic** simfonie zdokonalil a přidal další větu (taneční).

_____ je tedy skladba v cyklické sonátové formě. Je psaná pro celý symfonický orchestr.

Nejčastěji je rozdělena do čtyř částí: **1. věta** – rychlá, energická (sonátová forma)

2. věta – pomalá, zamyšlená (variační forma)

3. věta – taneční (písňová forma)

4. věta – rychlá, jásavá (rondová forma)

Pamatuješ si, kdy jsme se s tímto termínem už potkali? Poslouchali jsme nějakou symfonii? Od jakého skladatele a jak se jmenovala? _____

Prvky klasicismu zasáhly do všech druhů umění, včetně **sochařství**. Podívej se důkladně na následující sochy a jejich sochaře. *Přiřaď správné názvy soch/sousoší k jednotlivým uměleckým dílům.*

Antonio Canova [kanova] – Ital

Bertel Thorvaldsen [bertl toveltsen] – Dán

Hébé (řecká bohyně věčné mladosti a jara)

Tři Grácie (řecké bohyně půvabu a krásy)

Venuše - Paolina Borghese (sestra Napoleona Bonaparte)

Iáson (dědic iólského trůnu)

Antické Řecko a Řím byly oblíbenými náměty i v sochařství. Mezi hlavní představitele patřil italský sochař **Antonio Canova** (také osobní sochař Napoleona) nebo dánský sochař **Bertel Thorvaldsen**. Typickým materiálem pro tvorbu soch byl **bílý mramor** (hladký povrch a lesk), z něhož se dělaly **dokonale propracované** busty (čti bysty) a pomníky.

Znaky sochařství v klasicismu: propracovanost, chladná krása, odtažitost a jednoduchost.

Pojďme si zazpívat lidovou svatební píseň ze Slovácka. Můžeme se naučit i druhý hlas a případně zapojit rytmické a melodické nástroje.

EJ, OD BUCHLOVA

Slovácká

Sheet music for the song "Ej, od Buchlova" in 5/4 time, featuring a vocal line and three instrumental parts: Zvonkohra (Chime), Xylofon (Xylophone), and Činelky/Triangl (Bells/Triangle).

First System:

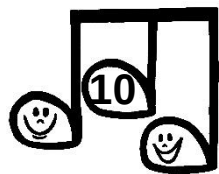
- Vocal:** B, F7, B. Lyrics: Ej, od Buch-lo-va vě - tr vě - je, už tej Ka čence pan-tle be - re.
- Zvonkohra:** Accompanying the vocal line with rhythmic patterns.
- Xylofon:** Accompanying the vocal line with rhythmic patterns.
- Činelky/Triangl:** Accompanying the vocal line with rhythmic patterns.

Second System:

- Vocal:** C, B, F7, B. Lyrics: Dnes ka ne vě sta, zaj - tra že - na, dnes ve čer budeš za - če - pe - ná.
- Zvonkohra:** Accompanying the vocal line with rhythmic patterns.
- Xylofon:** Accompanying the vocal line with rhythmic patterns.
- Činelky/Triangl:** Accompanying the vocal line with rhythmic patterns.

2. Ty si Kačenka bílá růža,
tobě nebylo třeba muže.
[: Tys mohla chodit po slobodě,
jak ta rybička v bystrej vodě. :]

3. Ty si Martine strom zelený,
Tobě nebylo třeba ženy.
[: Tys mohl chodit po galánkách,
jak ten holúbek po hambálkách. :]

BOOGIE - WOOGIE

Mám pro tebe dobrou zprávu! Dnes to bude samá zábava, ale nejdřív mám na tebe otázku.
Pamatuješ si, co je sonátová forma?

Dnes se naučíme novou písničku, a to od Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra.

Boogie – woogie vzniklo jako specifický způsob hry na klavír v černošské komunitě. Poznáme je tak, že se v basu (levé ruce) hraje figura v pravidelném osminovém rytmu, která se neustále opakuje. K tomu se v pravé ruce většinou improvizuje, rytmicky velmi nepravidelně a obvykle v akordech.

Teď zkusíme zahrát na Orffovy nástroje, co říkáš? Zahrajeme si a zazpíváme lidovou písničku z Čech: *Hop, holka*. Myslím si, že nástroje už znáš všechny, ale pro jistotu se tě zeptám, jestli bys zvládl přiřadit následující názvy k obrázkům, které je symbolizují a značí se tak často v partituře?

OZVUČNÁ DŘÍVKA – CLAVES

DŘEVĚNÝ BLOK

ROUROVÝ BUBÍNEK

PRSTOVÉ ČINELKY

TAMBURÍNA

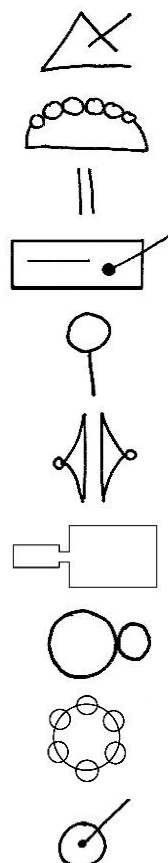
TRIANGL

ROLNÍČKY

RUČNÍ BUBÍNEK

BONGA

RUMBAKOULE

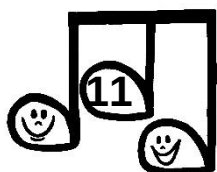

HOP, HOLKA

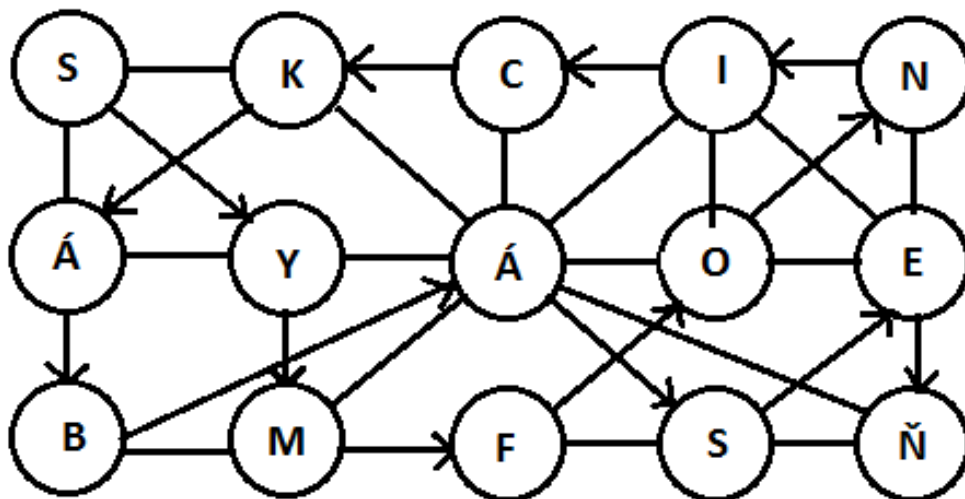
Sheet music for the song "HOP, HOLKA". The music is in 2/4 time and features a melody line, a vocal line, and a bass line. The lyrics are: Hop, hol - ka! Ma - zej bo - ty, po - je - dem do ro - bo - ty.

Sheet music for the song "HOP, HOLKA". The music is in 2/4 time and features a melody line, a vocal line, and a bass line. The lyrics are: Hol - ka bo - ty ma - za - la, až jí bo - ta vr - za - la.

Tento úkol je pořádně zapeklitý. Poznáš, jaký název dnešní kapitoly znázorňuje tento bláznivý obrázek?

Pokud jsi objevil záludnost tohoto hlavolamu, určitě si vzpomeneš na název – **SYMFONIE**.

Pamatuješ si, kdy jsme se s tímto termínem už setkali? V jakém slohovém období? _____

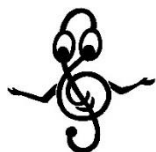
Napadne tě, kterou symfonii jsme poslouchali v minulých hodinách? Jak se jmenovala a kdo ji složil? _____

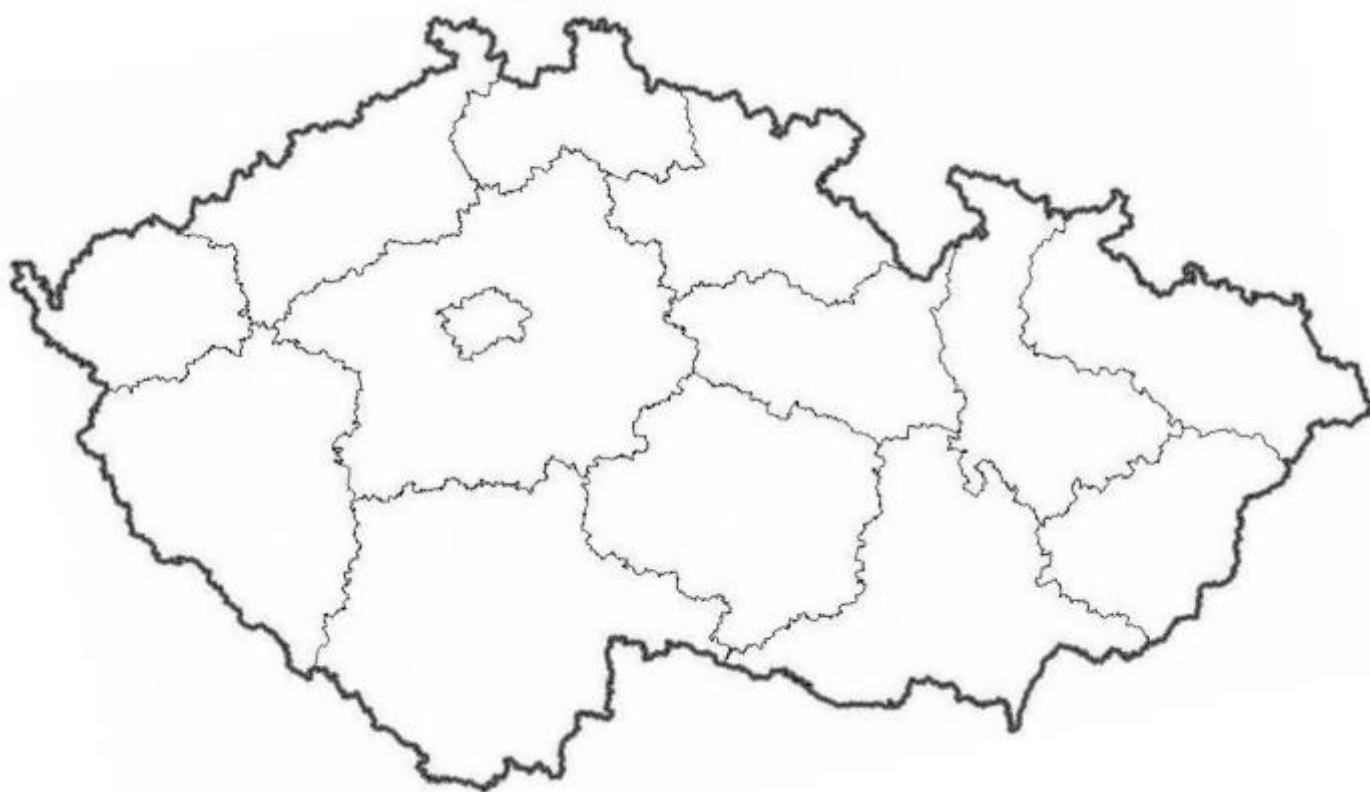
Symfonická báseň je stejně jako symfonie skladba pro orchestr. Rozdíl je však v tom, že má pouze jednu větu a *mimohudební program*. Často zobrazuje konkrétní děj a objevuje se zde *zvukomalba*, což je napodobení zvuků známých jevů (hřmění, šum potůčku...). Tato hudební forma vznikla v 19. století v období *romantismu*.

Bedřich Smetana napsal **zcela hluchý** celý cyklus symfonických básní: **Má Vlast**. Tento cyklus obsahuje celkem šest symfonických básní. My si dnes poslechneme **druhou** s názvem **Vltava**. Popisuje tok naší nejdelší české řeky.

1. Pomocí poslechu a rozboru díla zaznač alespoň částečně, kudy protéká řeka Vltava, kterými kraji, kde začíná a končí?

2. Zajímalo by mě, kolik km má Vltava. Dokázal bys pomocí těchto příkladů vypočítat její délku?

1. $|10| - |-10| + 7 - 3 =$

2. $(-15) : (-5) + 2 \cdot (-3) + 6 =$

3. $(-87) \cdot (-36) \cdot 0 =$

1. 2. 3.

Vltava je se svými ___ km nejdelší řeka v České republice.

3. Teď tě trochu vyzkoušíme. Rozhodni, zda je tvrzení pravdivé, či nikoliv. Zakroužkuj správnou odpověď.

Vltava je čtvrtá symfonická báseň z cyklu Má Vlast. ANO x NE

Tuto symfonickou báseň složil skladatel Bedřich Smetana. ANO x NE

Vznikla v 18. století. ANO x NE

Symfonická báseň má celkem sedm částí. ANO x NE

Skladatel ji napsal zcela slepý. ANO x NE

Namaluj libovolnou scénu ze symfonické básně, kterou jsi dnes slyšel.

CYKLUS SYMFONICKÝCH BÁSNÍ

Dnešní hodinu zahájíme hrou. Zahrajeme si *Plíženou*, znáš ji? Vyberte si mezi sebou dobrovolníka, který bude stát zády k ostatním. Postavte ho co nejdál (třeba k tabuli). Jakmile si začne zpívat, pokuste se k němu dostat. Můžete se však pohybovat jen, když zpívá. V okamžiku, kdy zmlkne a otočí se k vám, strnete v pohybu. Toho z vás, kterého přistihne při pohybu, pošle zpět na startovní čáru. Kdo se k němu dostane jako první, může ho vystřídat.

Písniček už znáte mnoho. Tak doufám, že jich uslyším co nejvíce!

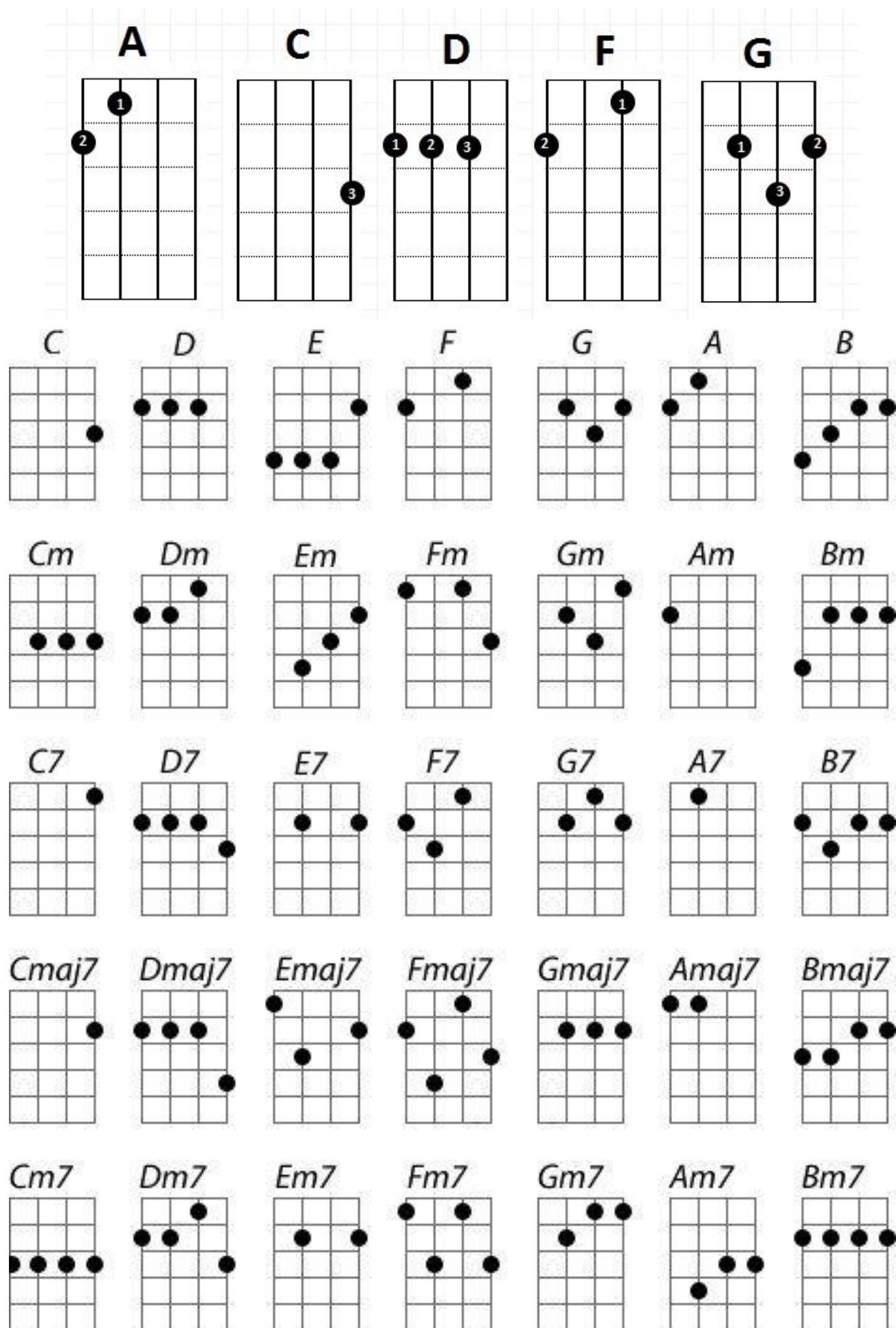
Pamatuješ si, kterou symfonickou báseň jsme poslouchali minulou hodinu? Dnes si poslechneme i zbývajících pět symfonických básní z cyklu: **Má Vlast**. Tvým úkolem bude poslouchat nejen básně, ale i výklad paní učitelky. Zvládl bys přiřadit k těmto básním jejich názvy?

1. _____	TÁBOR	
2. _____	VLTAVA	BLANÍK
3. _____		
4. _____	Z ČESKÝCH LUHŮ A HÁJŮ	
5. _____		
6. _____	VYŠEHRAD	ŠÁRKA

Právě jsi slyšel celý **cyklus symfonických básní**. Patří k těm nejkrásnějším, protože je psán pro náš národ. **Bedřich Smetana** se vyznamenal, co myslíš? Která symfonická báseň tě zaujala nejvíce?

AKORDY NA UKULELE

NOTOVÁ OSNOVA

NOTY

POMLKY

SOLMIZAČNÍ SLABIKY

NOTY PRO FLÉTNU

